

TRADE AND INVESTMENT

**Agreement Between the
UNITED STATES OF AMERICA
and ROMANIA**

Signed at Bucharest April 3, 1992

with

Exchanges of Letters

NOTE BY THE DEPARTMENT OF STATE

Pursuant to Public Law 89—497, approved July 8, 1966
(80 Stat. 271; 1 U.S.C. 113)—

“. . .the Treaties and Other International Acts Series issued under the authority of the Secretary of State shall be competent evidence . . . of the treaties, international agreements other than treaties, and proclamations by the President of such treaties and international agreements other than treaties, as the case may be, therein contained, in all the courts of law and equity and of maritime jurisdiction, and in all the tribunals and public offices of the United States, and of the several States, without any further proof or authentication thereof.”

ROMANIA

Trade and Investment

*Agreement signed at Bucharest April 3, 1992;
Entered into force November 8, 1993.
With exchanges of letters.*

AGREEMENT ON TRADE RELATIONS BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA
AND THE GOVERNMENT OF ROMANIA

The Government of the United States of America and the Government of Romania (hereinafter referred to collectively as "Parties" and individually as "Party"),

Affirming that the evolution of market-based economic institutions and the strengthening of the private sector will aid the development of mutually beneficial trade relations,

Acknowledging that the development of trade relations and direct contact between nationals and companies of the United States and nationals and companies of Romania will promote openness and mutual understanding,

Considering that expanded trade relations between the Parties will contribute to the general well-being of the peoples of each Party,

Recognizing that development of bilateral trade may contribute to better mutual understanding and cooperation and promote respect for internationally recognized worker rights,

Having agreed that economic ties are an important and necessary element in the strengthening of their bilateral relations,

Being convinced that an agreement on trade relations between the two Parties will best serve their mutual interests, and

Desiring to create a framework which will foster the development and expansion of commercial ties between their respective nationals and companies,

Have agreed as follows:

ARTICLE I

APPLICATION OF GATT AND CERTAIN GATT AGREEMENTS

1. Both Parties reaffirm the importance of their rights and obligations under the General Agreement on Tariffs and Trade ("GATT") and reaffirm the importance of the provisions and principles of the GATT to their respective economic policies.

2. To this end, the Parties shall apply between themselves the provisions of the GATT as those provisions apply to each Party, and shall accord each other's products most-favored-nation treatment ("MFN") as provided in the GATT, provided that to the extent any provision of the GATT is inconsistent with this Agreement, the latter shall apply.

3. Both Parties reaffirm the importance of their participation in the GATT Code Agreements to which both are signatories, which presently include the Agreement on Technical Barriers to Trade ("Standards Code"), the Agreement on Implementation of Article VI ("Anti-Dumping Code"), the Agreement on Implementation of Article VII ("Customs Valuation Code"), the Agreement on Import Licensing Procedures ("Licensing Code"), the Agreement on Trade in Civil Aircraft ("Aircraft Code"), and the Arrangement Regarding Bovine Meat, and the importance of the provisions and principles contained therein to their respective economic policies.

4. Both Parties commit to participate constructively in multilateral negotiations aimed at improving existing agreements

and any other multilateral negotiations under the auspices of the GATT.

5. Each Party shall accord to imports of products and services originating in the territory of the other Party most-favored-nation treatment with respect to the allocation of and access to currency to pay for such imports.

ARTICLE II

GENERAL OBLIGATIONS WITH RESPECT TO TRADE

1. The Parties agree to maintain a satisfactory balance of market access opportunities through concessions in trade in products and services, including the satisfactory reciprocation of reductions in tariffs and nontariff barriers to trade resulting from multilateral negotiations.

2. With a view to assuring nondiscriminatory trade in products and services, such trade shall be effected by contracts between nationals and companies of either Party concluded in the exercise of their independent commercial judgment and on the basis of customary commercial considerations such as price, quality, availability, delivery, and terms of payment.

3. Neither Party shall require or encourage its nationals or companies to engage in barter or countertrade transactions with nationals or companies of the other Party. Nevertheless, where nationals or companies decide to resort to barter or countertrade operations, the Parties will encourage them to

furnish to each other all necessary information to facilitate the transaction.

ARTICLE III

EXPANSION AND PROMOTION OF TRADE

1. The Parties affirm their desire to expand trade in products and services consistent with the terms of this Agreement. They shall take appropriate measures to encourage and facilitate the exchange of goods and services and to secure favorable conditions for long-term development of trade relations between their respective nationals and companies.

2. The Parties shall take appropriate measures to encourage the expansion of commercial contacts with a view to increasing trade. In this regard, the Government of Romania expects that, during the term of this Agreement, nationals and companies of Romania shall increase their orders in the United States for products and services, while the Government of the United States anticipates that the effect of this Agreement shall be to encourage increased purchases by nationals and companies of the United States of products and services from Romania. Toward this end, the Parties shall publicize this Agreement and ensure that it is made available to all interested parties.

3. Each Party shall encourage and facilitate the holding of trade promotional events such as fairs, exhibitions, missions and seminars in its territory and in the territory of the other Party. Similarly, each Party shall encourage and facilitate the

participation of its respective nationals and companies in such events. Each Party shall permit participation in such events by commercial representations on nondiscriminatory terms and conditions. Subject to the laws in force within their respective territories, the Parties agree to allow the import and re-export on a duty free basis of all articles for use in such events, provided that such articles are not sold or otherwise transferred.

ARTICLE IV

GOVERNMENT COMMERCIAL OFFICES

1. In order to promote the development of trade and economic relations between the Parties, and to provide assistance to their nationals and companies engaged in commercial activities, each Party agrees to permit and facilitate the establishment and operation of Government commercial offices of the other Party on a reciprocal basis. The establishment and operation of such offices shall be in accordance with applicable laws and regulations, and subject to such terms, conditions, privileges, and immunities as may be agreed upon by the Parties.

2. Government commercial offices and their respective officers and staff members, to the extent that they enjoy diplomatic immunity, shall not participate directly in the negotiation, execution, or fulfillment of trade transactions, or otherwise carry on trade.

3. Subject to its laws governing foreign missions, each Party shall allow government commercial offices to hire directly host-country nationals and, subject to immigration laws and procedures, third-country nationals.

4. Each Party shall ensure unhindered access of host-country nationals to government commercial offices of the other Party.

5. Each Party shall encourage the participation of its nationals and companies in the activities of their respective government commercial offices, especially with respect to events held on the premises of such commercial offices.

6. Each Party shall encourage and facilitate access of government commercial office personnel of the other Party to host-country officials, and to representatives of host-country nationals and companies.

7. This Agreement shall not derogate from obligations assumed by either Party concerning the establishment of existing government commercial offices.

ARTICLE V

BUSINESS FACILITATION

1. Each Party shall afford commercial representations of the other Party fair and equitable treatment with respect to the conduct of their operations.

2. Each Party shall endeavor to ensure that governmental decisions, rulings, and findings affecting the conduct of commercial activities are made expeditiously.

3. Subject to its laws and procedures governing immigration and foreign missions, each Party shall permit the establishment within its territory of commercial representations of nationals and companies of the other Party and shall accord such representations treatment at least as favorable as that accorded to commercial representations of nationals and companies of third countries.

4. Parties shall permit employees of commercial representations and members of their immediate families to enter the territory of the other Party and to travel therein freely, in accordance with the laws relating to the entry, stay and travel of aliens. Each Party agrees to make available multiple entry visas of duration of six months or longer to such persons and to members of their immediate families.

5. Subject to its laws and procedures governing immigration and foreign missions, each Party shall permit such commercial representations established in its territory to hire directly employees who are nationals of either Party or of third countries and to compensate such employees on terms and in a currency that is mutually agreed between the parties, consistent with such Party's minimum wage laws.

6. Each Party shall permit commercial representations of the other Party to import and use in accordance with normal commercial practices, office and other equipment, such as typewriters, photocopiers, computers and telefax machines, in connection with the conduct of their activities in the territory of such Party.

7. Each Party shall permit, on a nondiscriminatory basis and at nondiscriminatory prices (where such prices are set or controlled by the government), commercial representations of the other Party access to and use of office space and living accommodations, whether or not designated for use by foreigners. The terms and conditions of such access and use shall in no event be on a basis less favorable than that accorded to commercial representations of nationals and companies of third countries.

8. Subject to its laws and procedures governing immigration and foreign missions, each Party shall permit nationals and companies of the other Party to engage agents, consultants and distributors of either Party and of third countries on prices and terms mutually agreed between the parties.

9. Subject to its laws and procedures governing immigration and foreign missions, each Party shall permit nationals and companies of the other Party to serve as agents, consultants and distributors of nationals and companies of either Party and of third countries on prices and terms mutually agreed between the parties.

10. Each Party shall permit nationals and companies of the other Party to advertise their products and services (i) through direct agreement with the advertising media, including television, radio, print and billboard, and (ii) by direct mail, including the use of enclosed envelopes and cards preaddressed to that national or company.

11. Each Party shall encourage direct contact, and permit direct sales, between nationals and companies of the other Party and end-users and other customers of their goods and services, and with agencies whose decisions will affect potential sales.

12. Each Party shall permit nationals and companies of the other Party to conduct market studies, either directly or by contract, within its territory. To facilitate the conduct of market research, each Party shall upon request make available non-confidential, non-proprietary information within its possession to nationals and companies of the other Party.

13. Each Party shall provide nondiscriminatory access to government-provided products and services, including public utilities and telecommunications facilities, to nationals and companies of the other Party in connection with the operation of their commercial representations.

14. Each Party shall permit commercial representations to stock an adequate supply of samples and replacement parts for after-sale service on a non-commercial basis.

15. Neither Party shall impose measures which unreasonably impair contractual or property rights or other interests acquired within its territory by nationals and companies of the other Party.

16. Paragraphs 6 and 14 of this Article shall not be construed to affect the application of ordinary customs and tariff laws.

ARTICLE VI
TRANSPARENCY

1. Each Party shall make available publicly on a timely basis all laws, regulations, judicial decisions, and administrative rulings related to commercial activity, including trade, investment, taxation, banking, insurance and other financial services, transport and labor.

2. Each Party shall provide nationals and companies of the other Party with access to available non-confidential, non-proprietary data and information on the national economy and individual sectors, including information on foreign trade, production figures, and other such information related to each Party's internal market.

3. Each Party shall allow the other Party, and the other Party's nationals and companies, the opportunity to comment, to the extent practicable, on the formulation of laws, regulations, standards, and administrative rulings which affect the conduct of their business activities.

ARTICLE VII

FINANCIAL PROVISIONS RELATING TO TRADE
IN PRODUCTS AND SERVICES

1. Unless otherwise agreed between the parties to individual transactions, all commercial transactions between nationals and companies of the Parties shall be made in United States dollars or any other currency that may be designated by the International Monetary Fund as being a freely usable currency.

2. Neither Party shall restrict the transfer from its territory of convertible currencies or deposits, or payment instruments representative thereof, obtained in connection with trade in products and services by nationals and companies of the other Party.

3. Nationals and companies of a Party holding currency of the other Party received in an authorized manner may deposit such currency in financial institutions located in the territory of the other Party and may maintain and use such currency for local expenses.

4. Without derogation from paragraphs 2 or 3 of this Article, in connection with trade in products and services, each Party shall grant to nationals and companies of the other Party the better of most-favored-nation or national treatment with respect to:

- (a) opening and maintaining accounts, in both local and foreign currency, and having access to their funds

deposited, in financial institutions located in the territory of the Party;

(b) payments, remittances and transfers of convertible currencies, or financial instruments representative thereof, between the territories of the two Parties, as well as between the territory of that Party and that of any third country;

(c) rates of exchange and related matters, including access to freely usable currencies, such as through currency auctions; and

(d) the receipt and use of local currency.

ARTICLE VIII

PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

1. Each Party shall provide adequate and effective protection and enforcement for patents, trademarks, copyrights, trade secrets, and integrated circuit layout designs as set forth in the text of the attached side letter on intellectual property.

ARTICLE IX

AREAS FOR FURTHER COOPERATION

1. For the purpose of further developing bilateral trade and promoting a steady increase in the exchange of products and services, both Parties shall strive to achieve a mutually acceptable agreement on investment issues, including the repatriation of profits and transfer of capital.

2. The Parties shall take appropriate steps to foster economic and technical cooperation on as broad a base as possible in all fields deemed to be in their mutual interest, including cooperation with respect to statistics and standards, as well as production figures.

3. The Parties, taking into account the increasing economic significance of service industries, agree to consult on matters affecting service businesses in the two countries and particular matters of mutual interest relating to individual service sectors with the objective, among others, of attaining maximum possible market access and liberalization.

ARTICLE X

IMPORT RELIEF SAFEGUARDS

1. The Parties agree to consult promptly at the request of either Party whenever actual or prospective imports of products originating in the territory of the other Party cause, threaten to cause, or significantly contribute to market disruption. Market disruption exists within a domestic industry whenever imports of an article, like or directly competitive with an article produced by a domestic industry, are increasing rapidly, either absolutely or relatively, so as to be a significant cause of material injury, or threat thereof, to the domestic industry.

2. The consultations provided for in paragraph 1 of this Article shall have the objectives of (i) presenting and examining the factors relating to such imports that may be causing or threatening to cause or significantly contributing to market disruption, and (ii) finding means of preventing or remedying such market disruptions. Such consultations shall be concluded within sixty days from the date of the request for such consultation, unless the Parties otherwise agree.

3. Unless a different solution is mutually agreed upon during the consultations, the importing Party may (i) impose quantitative import limitations, tariff measures or any other restrictions or measures to such extent and for such time as it deems appropriate to prevent or remedy threatened or actual market disruption, and (ii) take appropriate measures to ensure that imports from the territory of the other Party comply with such quantitative limitations or other restrictions. In this event, the other Party shall be free to deviate from its obligations under this Agreement with respect to substantially equivalent trade.

4. Where in the judgment of the importing Party, emergency action is necessary to prevent or remedy such market disruption, the importing Party may take such action at any time and without prior consultations provided that consultations shall be requested immediately thereafter.

5. Each Party shall ensure that its domestic procedures for determining market disruption are transparent and afford affected parties an opportunity to submit their views.

6. In the selection of measures under this Article, the Parties shall give priority to those measures which cause the least disturbance to the goals and provisions of this Agreement.

7. The Parties acknowledge that the elaboration of the market disruption safeguard provisions in this Article is without prejudice to the right of either Party to apply its own unfair trade laws and regulations, including antidumping and countervailing duty laws and those laws applicable to trade in textiles and textile products.

ARTICLE XI

DISPUTE SETTLEMENT

1. Nationals and companies of either Party shall be accorded national treatment with respect to access to all courts and administrative bodies in the territory of the other Party, as plaintiffs, defendants or otherwise. They shall not claim or enjoy immunity from suit or execution of judgment, proceedings for the recognition and enforcement of arbitral awards, or other liability in the territory of the other Party with respect to commercial transactions; they also shall not claim or enjoy immunities from taxation with respect to commercial transactions, except as may be provided in other bilateral agreements.

2. The Parties encourage the adoption of arbitration for the settlement of disputes arising out of commercial transactions concluded between nationals or companies of the United States and nationals or companies of Romania. Such arbitration may be provided for by agreements in contracts between such nationals and companies, or in separate written agreements between them.

3. The parties may provide for arbitration under any internationally recognized arbitration rules, such as the arbitration rules of the International Chamber of Commerce or the UNCITRAL Rules. If the parties elect the UNCITRAL Rules, the parties should designate an Appointing Authority under said rules in a country other than the United States or Romania.

4. Unless otherwise agreed between the parties, the parties should specify as the place of arbitration a country other than the United States or Romania that is a party to the Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, done at New York, 1958.

5. Nothing in this Article shall be construed to prevent, and the Parties shall not prohibit, the parties from agreeing upon any other form of arbitration or dispute settlement which suits their particular needs.

6. Each Party shall ensure that an effective means exists within its territory for the recognition and enforcement of arbitral awards.

ARTICLE XII
NATIONAL SECURITY

1. The provisions of this Agreement shall not limit the right of either Party to take any action for the protection of its security interests.

ARTICLE XIII
CONSULTATIONS

1. The Joint American-Romanian Economic Commission, established on December 5, 1973, shall periodically review the operation of this Agreement and make recommendations for achieving its objectives. The Commission shall operate pursuant to its existing Terms of Reference and Rules of Procedure, as the same may be modified from time to time by the Parties.

2. At the request of either Party, the Parties agree to consult promptly through appropriate channels to discuss any matter concerning the interpretation or implementation of this Agreement or other relevant aspects of relations between the Parties.

ARTICLE XIV
DEFINITIONS

1. As used in this Agreement, the terms set forth below shall have the following meaning:

(a) "company" means any kind of corporation, company, association, sole proprietorship, or other

organization legally constituted under the laws and regulations of a Party or a political subdivision thereof, whether or not organized for pecuniary gain, and whether or not privately or government owned.

(b) "commercial representation" means a representation of a company of a Party.

(c) "national" means a natural person who is a national of a Party under the Party's applicable laws.

ARTICLE XV

GENERAL EXCEPTIONS

1. Nothing in this Agreement shall be construed to prohibit any action by either Party which is required or permitted by the GATT.

2. So long as the measure does not constitute either an arbitrary or unjustifiable discrimination between countries where the same conditions prevail or a disguised restriction on international trade, nothing in this Agreement shall be construed to prohibit:

(a) measures for the protection of intellectual property rights and for the prevention of deceptive practices, as set out in Article VIII and the side letters to this Agreement, provided that such measures shall be related

to the extent of an injury suffered or to prevent such an injury's occurrence;

(b) measures for reasons contemplated by Article XX of the GATT, provided that the term "Agreement" in GATT Article XX, paragraph (d) shall be construed to refer to this Agreement.

3. Trade in products or services between the Parties which is subject to existing or subsequent bilateral or multilateral agreements on specific sectoral trade, such as existing agreements on textiles and civil aircraft, shall be subject to the terms of any such agreement.

4. Each Party reserves the right to deny the advantages of this Agreement to any company if either (i) nationals of a third country control the company and the company has no substantial business activities in the territory of the other Party, or (ii) the company is controlled by nationals of a third country with which the Party does not maintain normal economic relations.

ARTICLE XVI

ENTRY INTO FORCE, TERM, SUSPENSION AND TERMINATION

1. This Agreement (including its side letters, which are an integral part of the Agreement) shall enter into force upon an exchange of diplomatic notes in which the Parties notify each other that all necessary legal requirements for entry into force have been fulfilled, and shall remain in force as provided in paragraphs 3 and 4 of this Article.

2. This Agreement shall, upon entry into force, supercede in all respects the Agreement on Trade Relations Between the United States of America and the Socialist Republic of Romania, done on April 2, 1975, and the Agreement Suspending Mutual Application of Most Favored Nation Tariff Treatment Under the Trade Agreement of April 2, 1975, done on June 22, 1988, which agreements shall have no further force or effect.

3. (a) The initial term of this Agreement shall be three years, subject to subparagraph (b) and (c) of this paragraph.

(b) If either Party encounters or foresees a problem concerning its domestic legal authority to carry out any of its obligations under this Agreement, such Party shall request immediate consultations with the other Party. Once consultations have been requested, the other Party shall enter into such consultations as soon as possible concerning the circumstances that have arisen with a view to finding a solution to avoid action under subparagraph (c).

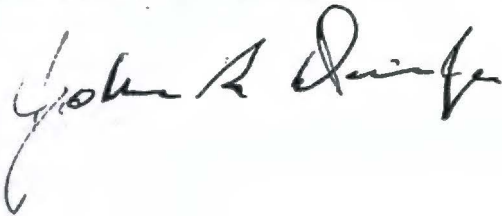
(c) If either Party does not have domestic legal authority to carry out its obligations under this Agreement, either Party may suspend the application of this Agreement or, with the agreement of the other Party, any part of this Agreement. In that event, the Parties will, to the fullest extent practicable and consistent with domestic law, seek to minimize disruption to existing trade relations between the two countries.

4. This Agreement shall be extended for successive terms of three years each unless either Party has given written notice to the other Party of its intent to terminate this Agreement at least 30 days prior to the expiration of the then current term.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized, have signed this Agreement.

DONE at *BUCHAREST* on this *3RD* day of *April* 1992, in duplicate, in the English and the Romanian languages, both texts being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
UNITED STATES OF AMERICA:

FOR THE GOVERNMENT OF
ROMANIA:

ACORD PRIVIND RELATIILE COMERCIALE
INTRE GUVERNUL STATELOR UNITE ALE AMERICII
SI GUVERNUL ROMANIEI

Guvernul Statelor Unite ale Americii și guvernul României (denumite în cele ce urmează "Părți", luate împreună, și "Parte", luate separat),

Afirmînd că dezvoltarea instituțiilor economice bazate pe economia de piață și întărirea sectorului particular vor impulsiona dezvoltarea relațiilor comerciale reciproc avantajoase,

Recunoscînd că dezvoltarea relațiilor comerciale și a contactelor directe între cetățeni și companii ale Statelor Unite ale Americii și cetățeni și companii ale României va promova transparența și înțelegerea reciprocă,

Considerînd că extinderea relațiilor comerciale dintre Părți va contribui la bunăstarea poporului fiecărei Părți,

Recunoscînd că dezvoltarea comerțului bilateral poate contribui la o mai bună înțelegere reciprocă și cooperare și promova respectul față de drepturile internațional recunoscute ale muncitorilor,

Fiind de acord că legăturile comerciale reprezintă un element important și necesar în întărirea relațiilor lor bilaterale,

Fiind convinse că un acord privind relațiile comerciale între cele două Părți va servi cel mai bine interesele reciproce ale acestora,

În dorința de a crea un cadru care să promoveze dezvoltarea și extinderea legăturilor comerciale dintre cetățenii și companiile respective ale acestora,

Au convenit următoarele :

ARTICOLUL I

APLICAREA GATT ȘI A ANUMITOR ACORDURI PE CODURI GATT

1. Ambele Părți reafirmă importanța drepturilor și obligațiilor lor în cadrul Acordului General pentru Tarife Vamale și Comerț ("GATT") și, totodată, importanța prevederilor și principiilor GATT pentru politicile lor economice respective.

2. În acest scop, în raporturile dintre ele, Părțile vor aplica prevederile GATT, astfel cum acestea se aplică fiecărei Părți și vor acorda produselor fiecăreia dintre ele tratamentul națiunii celei mai favorizate potrivit prevederilor GATT, cu condiția ca, în măsura în care oricare din prevederile GATT contravine prezentului Acord, se va aplica acesta din urmă.

3. Ambele Părți reafirmă importanța participării lor la Acordurile pe coduri GATT la care ambele sînt semnatare și care, în prezent, includ Acordul cu privire la barierele tehnice în calea comerțului ("Codul de standarde"), Acordul cu privire la implementarea Articolului VI ("Codul anti-dumping"), Acordul cu privire la implementarea Articolului VII ("Codul de evaluare în vamă"), Acordul cu privire la procedurile în materie de licențe la import ("Codul de licențe"), Acordul cu privire la comerțul cu aeronave civile ("Codul pentru aeronave") și Aranjamentul privind carnea de bovină, cît și importanța prevederilor și principiilor cuprinse în acestea față de politicile comerciale ale fiecăreia dintre Părți.

4. Ambele Părți se angajează să ia parte în mod constructiv la tratative multilaterale care au ca scop îmbunătățirea acordurilor existente și la oricare alte tratative multilaterale sub auspiciile GATT.

5. Fiecare Parte va acorda, la importurile de mărfuri și de servicii originare din teritoriul celeilalte Părți, tratamentul națiunii celei mai favorizate cu privire la alocarea și accesul la devizele necesare pentru plata unor astfel de importuri.

ARTICOLUL II

OBLIGATII GENERALE CU PRIVIRE LA COMERT

1. Părțile convin să mențină un echilibru satisfăcător al posibilităților de acces pe piață prin concesi în domeniul comerțului cu mărfuri și servicii, inclusiv pe bază de reciprocitate satisfăcătoare a barierelor tarifare și netarifare în calea comerțului, rezultată în urma unor tratative multilaterale.

2. În vederea asigurării unui comerț nediscriminatoriu cu produse și servicii, acesta va fi efectuat pe bază de contracte între cetățeni și companii ale ambelor Părți, încheiate în exercitarea deciziilor lor comerciale independente și pe baza considerentelor comerciale cutumiare, cum ar fi : prețul, calitatea, disponibilitatea, termenul de livrare și condițiile de plată.

3. Nici una dintre Părți nu va cere de la/sau încuraja pe cetățenii și companiile sale să se angajeze în tranzacții comerciale în barter sau contrapartidă cu cetățeni sau companii ale celeilalte Părți. Totuși, atunci când cetățenii sau companiile hotărâsc să recurgă la operațiuni de barter sau contrapartidă, Părțile îi vor încuraja să își furnizeze toate informațiile necesare în vederea facilitării tranzacțiilor respective.

ARTICOLUL III

EXTINDEREA SI PROMOVAREA COMERTULUI

1. Părțile își afirmă dorința de a extinde comerțul cu mărfuri și servicii în conformitate cu prevederile prezentului Acord. Ele vor lua măsuri adecvate pentru încurajarea și facilitarea schimbului de mărfuri și servicii și pentru asigurarea de condiții favorabile pentru dezvoltarea pe termen lung a relațiilor comerciale între cetățenii și companiile lor respective.

2. Părțile vor adopta măsuri adecvate pentru încurajarea extinderii contactelor comerciale în scopul creșterii comerțului. În acest sens, guvernul României se așteaptă ca, în perioada de valabilitate a prezentului Acord, cetățenii și companiile din România să mărească numărul de comenzi pentru produse și servicii din Statele Unite ale Americii, în timp ce guvernul Statelor Unite ale Americii anticipează că efectul acestui Acord va fi acela de încurajare a cumpărărilor sporite de produse și servicii din România de către cetățenii și companii din Statele Unite ale Americii. În acest scop, Părțile vor face public acest Acord și vor asigura ca acesta să fie pus la dispoziția tuturor părților interesate.

3. Fiecare Parte va încuraja și facilita organizarea de manifestări comerciale promoționale, cum sînt : târgurile, expozițiile, misiunile și seminariile, atît pe propriul său teritoriu, cît și pe teritoriul celeilalte Părți. În mod similar, fiecare Parte va încuraja și facilita participarea propriilor ei cetățenii și companii la asemenea manifestări. Fiecare dintre Părți va permite participarea la astfel de manifestări a repre-

zentanțelor comerciale, în termeni și condiții nediscriminatorii. În condițiile legilor în vigoare pe teritoriile lor respective, Părțile sînt de acord să permită importul și re-exportul, fără percepere de taxe vamale, pentru toate articolele necesare unor asemenea manifestări, cu condiția ca aceste articole să nu fie vîndute sau altfel înstrăinate.

ARTICOLUL IV

OFICII COMERCIALE GUVERNAMENTALE

1. În vederea promovării dezvoltării comerțului și relațiilor comerciale dintre Părți și a furnizării de asistență cetățenilor și companiilor lor angajate în activități comerciale, fiecare Parte este de acord să permită și să faciliteze înființarea și funcționarea oficiilor comerciale guvernamentale ale celeilalte Părți, pe bază de reciprocitate. Înființarea și funcționarea unor astfel de oficii se va face în conformitate cu legile și reglementările în vigoare și în condițiile, termenii, privilegiile și imunitățile ce se vor conveni de către Părți.

2. Oficiile comerciale guvernamentale, cadrele de conducere ale lor și membrii personalului acestora, în măsura în care se bucură de imunitate diplomatică, nu vor participa direct la negocierea, executarea sau derularea tranzacțiilor comerciale și nici nu vor participa în vreun alt fel la operațiuni comerciale.

3. În conformitate cu legile sale care guvernează misiunile străine, fiecare Parte va permite oficiilor comerciale guvernamentale să angajeze direct cetățeni ai țării gazdă și, sub

rezerva prevederilor legilor și procedurilor cu privire la imigrație, cetățeni din țări.

4. Fiecare Parte va asigura accesul neîngrădit al cetățenilor țării gazdă la oficiile comerciale guvernamentale ale celeilalte Părți.

5. Fiecare Parte va încuraja participarea cetățenilor și companiilor sale la activitățile oficiilor comerciale guvernamentale respective, în special în cazul unor manifestări organizate la sediile unor asemenea oficii comerciale.

6. Fiecare Parte va încuraja și facilita accesul personalului oficiilor comerciale guvernamentale ale celeilalte Părți la persoanele oficiale ale țării gazdă și la reprezentanți ai cetățenilor și companiilor din țara gazdă.

7. Acest Acord nu va deroga de la obligațiile asumate de fiecare Parte în ceea ce privește înființarea oficiilor comerciale guvernamentale existente.

ARTICOLUL V

FACILITAREA OPERATIUNILOR COMERCIALE

1. Fiecare Parte va asigura reprezentanțelor comerciale ale celeilalte Părți un tratament loial și echitabil cu privire la desfășurarea activității acestora.

2. Fiecare dintre Părți se va strădui să asigure ca hotărârile, ordinele și deciziile guvernamentale care afectează desfășurarea activităților comerciale să se adopte în mod prompt.

3. În conformitate cu legile și procedurile sale cu privire la imigrare și misiuni străine, fiecare Parte va permite

stabilirea pe teritoriul său de reprezentanțe comerciale ale cetățenilor și companiilor celeilalte Părți și va acorda acestor reprezentanțe un tratament cel puțin tot atât de favorabil ca cel acordat cetățenilor și companiilor terțelor țări.

4. Părțile vor permite angajaților reprezentanțelor comerciale și membrilor de familie apropiați să intre pe teritoriul celeilalte Părți și să circule acolo în mod liber, în conformitate cu legile privind intrarea, rezidența și circulația străinilor. Fiecare Parte este de acord să elibereze vize pentru intrări multiple, pe o durată de șase luni sau mai mult, unor astfel de persoane și membrilor de familie apropiați.

5. În condițiile legilor și procedurilor sale cu privire la imigrare și misiuni străine, fiecare Parte va permite unor astfel de reprezentanțe comerciale stabilite pe teritoriul său să angajeze direct persoane care sînt cetățeni ai uneia din Părți sau ai unor terțe țări și să remunereze pe acești angajați în condiții și în valuta reciproc convenite între părțile în cauză, cu respectarea legislației privind salariul minim al respectivei Părți.

6. Fiecare Parte va permite reprezentanțelor comerciale ale celeilalte Părți să importe și să utilizeze, în conformitate cu practica comercială normală, echipamente de birou și alte articole, cum ar fi mașini de dactilografiat, mașini de fotocopiat, computere și telefaxuri, necesare desfășurării activității lor pe teritoriul respectivei Părți.

7. Fiecare Parte, în mod nediscriminatoriu și la prețuri nediscriminatorii (atunci cînd aceste prețuri sînt stabilite sau

controlate de guvern), va permite reprezentanțelor comerciale ale celeilalte Părți accesul la/și folosirea spațiilor pentru birouri și locuințe, fie că acestea sînt destinate sau nu uzului străinilor. Termenii și condițiile pentru acces și uz nu vor fi stabilite, în nici un caz, pe o bază mai puțin favorabilă decît aceea acordată reprezentanțelor cetățenilor și companiilor terțelor țări.

8. În conformitate cu legile și procedurile sale referitoare la imigrare și misiunile străine, fiecare Parte va permite cetățenilor și companiilor celeilalte Părți să angajeze agenți, consultanți și distribuitori ai oricărei Părți și ai unei terțe țări, la prețuri și în condiții convenite între părți.

9. În conformitate cu legile și procedurile care reglementează imigrația și misiunile străine, fiecare Parte va permite cetățenilor și companiilor celeilalte Părți să servească drept agenți, consultanți și distribuitori ai cetățenilor și companiilor celeilalte Părți și ai terțelor țări, la prețuri și în condiții agreate reciproc între părți.

10. Fiecare Parte va permite cetățenilor și companiilor celeilalte Părți să facă reclamă pentru produsele și serviciile proprii (i) prin înțelegere directă cu mediile de publicitate, inclusiv televiziune, radio, tipărituri, panouri publicitate și (ii) prin poștă directă, inclusiv prin folosirea de plicuri și cărți poștale anexate preadresate acelor cetățeni sau companii.

11. Fiecare Parte va încuraja contactele directe și va permite vânzări directe între cetățeni și companii ale celeilalte

Părți și utilizatori finali și alți clienți pentru mărfurile și serviciile lor, precum și cu organizațiile guvernamentale ale căror decizii influențează vânzările potențiale.

12. Fiecare Parte va permite cetățenilor și companiilor celeilalte Părți să efectueze studii de piață, fie direct fie pe bază de contract, pe teritoriul său. În scopul facilitării efectuării studiilor de piață, fiecare Parte va pune la dispoziție cetățenilor și companiilor celeilalte Părți, la cerere, informații neconfidențiale și neprotejate în ceea ce privește dreptul de proprietate, pe care le deține.

13. Fiecare Parte va asigura cetățenilor și companiilor celeilalte Părți accesul nediscriminatoriu la serviciile și produsele furnizate de stat, inclusiv servicii publice și de telecomunicații, în legătură cu funcționarea reprezentanțelor lor comerciale.

14. Fiecare Parte va permite reprezentanțelor comerciale să stocheză o cantitate corespunzătoare de mostre și piese de schimb destinate asistenței tehnice după vânzare, acordate pe bază necomercială.

15. Nici o Parte nu va impune măsuri care, în mod nerezonabil, să prejudicieze drepturi contractuale sau de proprietate sau alte interese dobândite pe teritoriul său de către cetățeni sau companii ale celeilalte Părți.

16. Paragrafele 6 și 14 ale acestui Articol nu vor fi interpretate ca afectând aplicarea legilor vamale și tarifare obișnuite.

ARTICOLUL VI

TRANSPARENTA INFORMATIILOR

1. Fiecare Parte va face publice, cu promptitudine, toate legile, reglementările, deciziile judiciare și regulile administrative referitoare la activitatea comercială, inclusiv comerțul, investițiile, impozitarea, activitatea bancară, asigurările și alte servicii financiare, transportul și forța de muncă.

2. Fiecare Parte va asigura cetățenilor și companiilor celeilalte Părți accesul la informațiile disponibile cu caracter neconfidențial și la cele care nu sînt protejate în ceea ce privește dreptul de proprietate, referitor la economia națională și sectoarele individuale, inclusiv informații cu privire la comerțul exterior, cifre de producție și alte asemenea date despre piața internă a fiecărei Părți.

3. În măsura posibilului, fiecare Parte va acorda celeilalte Părți și cetățenilor și companiilor celeilalte Părți, prilejul de a comenta asupra formulării legilor, reglementărilor, standardelor și regulilor administrative ce afectează desfășurarea activităților de afaceri.

ARTICOLUL VII

PREVEDERI FINANCIARE CU PRIVIRE LA COMERTUL

CU MAFURI SI SERVICII

1. Toate tranzacțiile comerciale între cetățenii și companiile Părților vor fi efectuate în dolari SUA sau în orice valută ce ar putea fi desemnată de către Fondul Monetar Interna-

țional ca fiind valută liber utilizabilă, cu excepția cazului în care s-a convenit altfel între părțile la tranzacții individuale.

2. Nici o Parte nu va limita transferul din propriul teritoriu al devizelor convertibile sau al depozitelor în devize convertibile sau ale instrumentelor de plată reprezentative ale acestora, obținute ca urmare a comerțului cu mărfuri și servicii de către cetățenii și companiile celeilalte Părți.

3. Cetățenii și companiile unei Părți care dețin monedă a celeilalte Părți, dobândită în mod legal, pot depune această monedă în instituții financiare situate pe teritoriul celeilalte Părți și pot să păstreze și să folosească această monedă pentru cheltuieli la nivel local.

4. Fără derogare de la paragrafele 2 sau 3 ale acestui Articol, relativ la comerțul cu produse și servicii, fiecare Parte va acorda cetățenilor și companiilor celeilalte Părți tratamentul națiunii celei mai favorizate sau tratamentul național, alegându-l pe cel mai favorabil, în ceea ce privește :

(a) deschiderea și menținerea de conturi, atât în monedă locală cât și în valută străină, și accesul la fondurile lor depozitate, în cadrul instituțiilor financiare plasate pe teritoriul Părții respective;

(b) plățile, remiterile și transferurile de valute convertibile sau de instrumente financiare reprezentative ale acestora, între teritoriile celor două Părți, precum și între teritoriul respectivei Părți și acela al oricărei țări terțe;

(c) cursurile de schimb valutar și aspectele legate de acesta, inclusiv accesul la devize liber utilizabile, ca, de exemplu, în cadrul licitațiilor valutare; și

(d) primirea și folosirea de monedă locală.

ARTICOLUL VIII

PROTECȚIA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

1. Fiecare dintre Părți va asigura protecția și aplicarea corespunzătoare și efective ale brevetelor, mărcilor de fabrică, de comerț și de serviciu, drepturilor de autor, secretelor de comerț și topografiilor de circuite integrate, după cum este prevăzut în textul scrisorii anexă la prezentul, referitoare la proprietatea intelectuală.

ARTICOLUL IX

DOMENII PENTRU COOPERAREA VIITOARE

1. În scopul dezvoltării în continuare a comerțului bilateral și al promovării unei creșteri constante a schimbului de mărfuri și servicii, ambele Părți se vor strădui să încheie un acord reciproc acceptabil cu privire la problemele legate de investiții, inclusiv repatrierea profiturilor și transferul de capital.

2. Părțile vor adopta măsuri corespunzătoare pentru promovarea cooperării economice și tehnice, pe o bază cât mai larg posibilă, în toate domeniile care se consideră a fi în interesul lor reciproc, inclusiv cooperarea în domeniul statisticii și standardelor, ca și al cifrelor de producție.

3. Avînd în vedere importanța economică crescîndă a industriilor de servicii, Părțile convin să se consulte în probleme care influențează operațiunile comerciale legate de servicii, în cele două țări, și în probleme speciale de interes reciproc, privind sectoarele individuale de servicii, cu scopul, printre altele, de a obține acces și liberalizare pe piață, maximum posibile.

ARTICOLUL X

MASURI DE PROTECTIE LA IMPORT

1. Părțile sînt de acord să se consulte prompt, la cererea oricăreia dintre Părți, ori de cîte ori importuri efective sau de perspectivă de produse provenind din teritoriul celeilalte Părți cauzează, amenință să cauzeze, ori contribuie într-o măsură însemnată la perturbarea pieței. O perturbare a pieței se constată în cadrul unei industrii autohtone, ori de cîte ori importurile unui articol similar sau direct concurent cu un articol produs de o asemenea industrie autohtonă cresc rapid, fie în valoare absolută fie relativă, astfel încît să cauzeze un prejudiciu material important sau o amenințare cu un astfel de prejudiciu, relativ la o asemenea industrie autohtonă.

2. Consultările prevăzute la paragraful 1 al acestui Articol vor avea ca obiectiv (i) prezentarea și examinarea factorilor legați de asemenea importuri ce pot cauza sau amenința să cauzeze sau pot contribui într-o măsură importantă la perturbarea pieței și (ii) găsirea de mijloace pentru prevenirea sau remediarea unor asemenea perturbări de piață. Astfel de consul-

țări vor fi încheiate în decurs de 60 de zile de la data solicitării lor, cu excepția cazului când Părțile convin altfel.

3. Exceptând cazurile în care o soluție diferită va fi convenită de comun acord în timpul consultărilor, Partea importatoare poate (i) să impună limitări cantitative la import, măsuri tarifare sau orice alte restricții sau măsuri, într-un asemenea grad și pe o astfel de perioadă de timp care se consideră necesare pentru împiedicarea sau remedierea amenințării cu/sau a perturbării efective a pieței și (ii) să ia măsuri adecvate pentru a se asigura că importurile din teritoriul celeilalte Părți se încadrează în asemenea limitări cantitative sau în alte restricții. În acest caz, cealaltă Parte va fi liberă să devieze de la obligațiile sale conforme prezentului Acord, cu privire la asigurarea unui comerț substanțial echivalent.

4. În cazul în care, după părerea Părții importatoare, este necesară o acțiune de urgență care să împiedice sau să remedieze o astfel de perturbare a pieței, Partea importatoare poate adopta, în orice moment, o astfel de măsură, fără consultări prealabile, cu condiția ca asemenea consultări să fie solicitate imediat după aceea.

5. Fiecare Parte va asigura ca procedurile sale interne de determinare a perturbării pieței să fie transparente și să ofere părților afectate posibilitatea să își prezinte punctele de vedere.

6. În alegerea măsurilor în cadrul acestui Articol, Părțile vor acorda prioritate acelor măsuri care să cauzeze cea mai mică perturbare față de scopurile și prevederile acestui Acord.

7. Părțile confirmă că elaborarea prevederilor de protecție privind perturbarea pieței, din acest Articol, nu prejudiciază dreptul oricăreia dintre Părți de a aplica propriile legi și reglementări în vigoare, privind comerțul nelocal, inclusiv cele cu privire la anti-dumping și taxe compensatorii și cele care se aplică comerțului cu textile și produse textile.

ARTICOLUL XI

REGLEMENTAREA DIFERENDELOR

1. Cetățenilor și companiilor oricăreia dintre Părți și se va acorda tratamentul național cu privire la accesul la toate tribunalele și organele administrative de pe teritoriul celeilalte Părți, ca reclamanți, pârșiți sau în altă calitate. Aceștia nu vor pretinde și nici nu vor beneficia de imunitate în caz de urmărire sau executare de hotărâri judecătorești, proceduri pentru recunoașterea și executarea unor hotărâri de arbitraj sau orice altă obligație de pe teritoriul celeilalte Părți, cu privire la tranzacțiile comerciale; de asemenea, aceștia nu vor pretinde ori beneficia de imunități în ceea ce privește impozitarea legată de tranzacții comerciale, cu excepția cazurilor care ar putea fi prevăzute în alte acorduri bilaterale.

2. Părțile încurajează recurgerea la arbitraj pentru soluționarea diferendelor decurgând din tranzacții comerciale încheiate între cetățeni sau companii ale Statelor Unite ale Americii și cetățeni sau companii ale României. Asemenea

arbitraj poate fi prevăzut în înțelegerile din cadrul contractelor dintre astfel de cetățeni și companii sau în înțelegeri scrise, separate între aceștia.

3. Părțile contractante pot prevedea ca arbitrajul să se facă în conformitate cu oricare din regulile de arbitraj recunoscute pe plan internațional, ca, de exemplu, regulile de arbitraj ale Camerei Internaționale de Comerț sau Regulamentul UNCITRAL. În cazul în care părțile contractante aleg Regulamentul UNCITRAL, ele trebuie să desemneze o Autoritate de Nominare în conformitate cu regulamentul menționat, într-o țară alta decât Statele Unite sau România.

4. În cazul în care nu s-a convenit altfel între părțile contractante, acestea trebuie să specifice drept loc de arbitraj o altă țară decât Statele Unite ale Americii sau România, care să fie parte la Convenția de la New York, din 1958, privind recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale străine.

5. Nici o prevedere a acestui Articol nu va fi interpretată ca piedică iar Părțile nu vor interzice părților respective să convină asupra oricărei alte forme de arbitraj sau de soluționare a diferendelor, care se potrivesc nevoilor lor specifice.

6. Fiecare Parte va asigura pe teritoriul său existența unor mijloace efective, pentru recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale.

ARTICOLUL XII
SECURITATEA NATIONALA

1. Prevederile acestui Acord nu vor limita dreptul oricăreia dintre Părți de a întreprinde orice acțiune pentru protejarea intereselor sale privind securitatea națională.

ARTICOLUL XIII
CONSULTARI

1. Comisia Economică Mixtă Americano-Română, înființată la 5 decembrie 1973, va reanaliza periodic derularea acestui Acord și va face recomandări în vederea realizării obiectivelor acestuia. Comisia va funcționa în conformitate cu Statutul și Regulile de procedură existente, după cum acestea pot fi modificate, din când în când, de către Părți.

2. La cererea oricăreia dintre ele, Părțile convin să se consulte prompt, pe canale corespunzătoare, pentru discutarea oricărei probleme privind interpretarea și aplicarea acestui Acord sau ale altor aspecte relevante ale relațiilor dintre Părți.

ARTICOLUL XIV
DEFINIȚII

1. Pentru scopurile acestui Acord, termenii indicați mai jos vor avea următoarele înțelesuri :

(a) "companie" înseamnă orice fel de corporație, companie, asociație, entitate cu proprietar unic sau altă organizație legal constituită în conformitate cu legile și

reglementările unei Părți sau ale unei subdiviziuni politice a acesteia, indiferent dacă este organizată sau nu în scop de profit, sau dacă este proprietate privată sau guvernamentală.

(b) "reprezentanță comercială" înseamnă o reprezentanță a unei companii a unei Părți.

(c) "cetățean" înseamnă o persoană fizică care are cetățenia unei Părți, în conformitate cu legea în vigoare a acelei Părți.

ARTICOLUL XV

EXCEPTII GENERALE

1. Nici o prevedere din acest Acord nu va fi interpretată ca interzicând orice fel de activitate a oricărei Părți, care este cerută sau permisă de către GATT.

2. Atâta timp cât respectiva măsură nu constituie o discriminare arbitrară sau nejustificată între țările în care predomină aceleași condiții, sau o restricție deghizată asupra comerțului internațional, nici o prevedere din prezentul Acord nu va fi interpretată ca interzicând :

(a) măsuri pentru protecția drepturilor de proprietate intelectuală și pentru prevenirea practicilor neloiale, așa cum se prevede în Articolul VIII și în scrisorile anexă la prezentul Acord, cu condiția ca ele să se refere numai la un prejudiciu efectiv sau la prevenirea producerii unui astfel de prejudiciu;

(b) măsuri motivate prin prevederile Articolului XX al GATT, cu condiția ca termenul "Acord" din paragraful (d) al Articolului XX al GATT să fie interpretat că se referă la prezentul Acord.

3. Comerțul cu mărfuri și servicii între Părți, care face obiectul acordurilor bilaterale sau multilaterale existente sau ulterioare, referitoare la comerțul sectorial specific, cum sînt cele pentru textile și aviația civilă, va fi reglementat în conformitate cu prevederile fiecăruia din acordurile menționate.

4. Fiecare Parte își rezervă dreptul de a refuza oricărei companii avantajele decurgînd din acest Acord, în cazul în care (i) cetățeni ai oricărei țări dețin controlul respectivei companii și compania nu are activități comerciale substanțiale pe teritoriul celeilalte Părți, sau (ii) dacă în companie controlul este deținut de cetățeni ai unei țări cu care acea Parte nu întreține relații economice normale.

ARTICOLUL XVI

INTRAREA ÎN VIGOARE, TERMENUL DE VALABILITATE, SUSPENDAREA ȘI DENUNTAREA

1. Prezentul Acord (inclusiv scrisorile anexă care constituie parte integrantă a Acordului) va intra în vigoare la data efectuării schimbului de note diplomatice prin care Părțile își notifică reciproc că toate cerințele legale necesare pentru intrarea în vigoare au fost îndeplinite și va

rămîne în vigoare după cum se prevede în paragrafele 3 și 4 ale acestui Articol.

2. La data intrării în vigoare, acest Acord va prevala întrutotul Acordul privind relațiile comerciale între Statele Unite ale Americii și Republica Socialistă România, încheiat la 2 aprilie 1975 și Acordul de suspendare a aplicării reciproce a tratamentului națiunii celei mai favorizate privind tarifele vamale, din cadrul Acordului comercial din 2 aprilie 1975, încheiat la 22 iunie 1988, care acorduri nu vor mai fi în vigoare sau efective.

3. (a) Termenul inițial de valabilitate a acestui Acord va fi de trei ani, sub rezerva subparagrafelor (b) și (c) ale acestui paragraf.

(b) În cazul în care oricare din Părți întâmpină sau întrevede o problemă cu privire la competența sa legală pe plan intern, de a îndeplini oricare din obligațiile sale decurgînd din acest Acord, Partea respectivă va cere consultări imediate cu cealaltă Parte. După formularea cererii de consultare, cealaltă Parte va intra, cît mai curînd posibil, în astfel de consultări privind circumstanțele apărute, în vederea găsirii unei soluții de evitare a acționării conform paragrafului (c).

(c) În eventualitatea că oricare dintre Părți nu are autoritatea legală pe plan intern de a-și îndeplini obligațiile asumate în cadrul acestui Acord, oricare dintre Părți poate suspenda aplicarea acestui Acord sau, cu consimțămîntul celeilalte Părți, a oricărei secțiuni a acestui Acord.

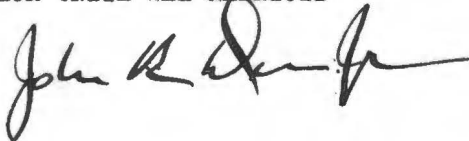
În acest caz, în cea mai mare măsură posibilă și în conformitate cu legislația internă, Părțile vor căuta să reducă la minimum perturbarea relațiilor comerciale existente între cele două țări.

4. Prezentul Acord va fi prelungit pe perioade succesive de câte trei ani, în afara cazului în care oricare dintre Părți a notificat în scris pe cealaltă Parte asupra intenției sale de a denunța acest Acord, cu cel puțin 30 de zile înainte de expirarea termenului de valabilitate în curs la data respectivă.

DREPT PENTRU CARE, subsemnații, fiind deplin împuterniciți, au semnat acest Acord.

ÎNGHEIAT la București la data de trei aprilie 1992, în duplicat, în limbile engleză și română, ambele texte fiind autentice în aceeași măsură.

ÎN NUMELE GUVERNULUI
STATELOR UNITE ALE AMERICII

ÎN NUMELE GUVERNULUI
ROMANIEI

Bucharest, April 3, 1992

Dear Mr. Minister,

I have the honor to confirm receipt of your letter that reads as follows:

Dear Mr. Ambassador:

In connection with the signing on this date of the Agreement on Trade Relations Between the Government of the United States of America and the Government of Romania (the "Agreement"), I have the honor to confirm the understanding reached by our Governments as follows:

In order to foster increased commercial activities and economic cooperation, the Government of Romania and the Government of the United States of America (the "Parties") agree to undertake the following activities:

1. To encourage their respective nationals and companies to develop, publish, and provide directly, directories of nationals and companies involved in foreign trade and their officers, as well as other information useful in contacting and evaluating potential business partners, and lists of government agencies and officers involved in foreign trade policy and regulation; and

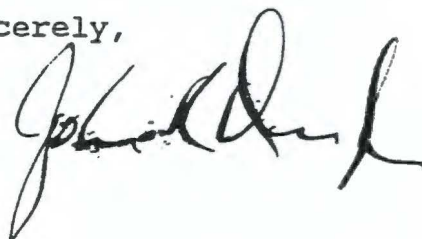
2. To create favorable conditions for access to nonproprietary and nonconfidential commercial information useful in evaluating potential business partners, such as their financial reports, profit and loss statements, and experiences in foreign trade.

I have the further honor to propose that this understanding be treated as an integral part of the Agreement. I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your government.

I have the further honor to confirm that the foregoing understanding is shared by my Government and constitutes an integral part of the Agreement.

Sincerely,

The Honorable Constantin Fota
Minister of Commerce and Tourism
Romania

Bucharest, April 3, 1992

Dear Mr. Minister,

I have the honor to confirm receipt of your letter that reads as follows:

Dear Mr. Ambassador:

In connection with the signing on this date of the Agreement on Trade Relations Between the United States of America and Romania (the "Agreement"), I have the honor to confirm the understanding reached by our Governments (the "Parties") regarding cooperation in the field of tourism services as follows:

GOAL

1. Both Parties shall facilitate the expansion of tourism between the United States and Romania and encourage the adoption of measures by tourist companies of both countries to satisfy the desire of tourists to learn about the lifestyles, achievements, history and culture of each country.

OFFICIAL TOURISM PROMOTION

1. Each Party shall seek permission of the other Party prior to the establishment of official, governmental tourism promotion offices in the other's territory.

2. Permission to open tourism promotion offices or field offices and the status of personnel at those offices shall be subject to the agreement of the Parties and subject to the laws and regulations of the host country.

The Honorable Constantin Fota
Minister of Commerce and Tourism
Romania

3. Tourism promotion offices opened by either Party shall be operated on a non-commercial basis. Official tourism promotion offices and the personnel assigned to them shall not function as agents or principals in commercial transactions, enter into contractual agreements on behalf of commercial organizations, or engage in any other commercial activities. Such offices shall not sell services to the public or otherwise compete with travel agents or tour operators of either country.

4. Official governmental tourism offices shall conduct activities related to the promotion and facilitation of tourism between the United States and Romania, including:

(a) providing information about the tourist facilities and attractions in their respective countries to the public, the travel industry, and the media;

(b) holding meetings and workshops for representatives of the travel industry, as appropriate;

(c) participating in trade shows;

(d) distributing advertising and promotional materials such as posters, brochures, and photographs to the public, the travel industry, and the media;

(e) performing tourism market research.

5. Nothing in this letter shall obligate either Party to open an official governmental tourism office in the territory of the other.

COMMERCIAL TOURISM COMPANIES

1. Commercial tourism companies, whether privately or governmentally owned, or branches thereof, shall be treated as private commercial companies, fully subject to all applicable laws and regulations of the host country.

2. Each Party shall ensure within the scope of its legal authority and in accordance with its laws and regulations that any company owned, controlled, or administered by that Party or any joint venture therewith, or any private company or joint venture between private companies, which effectively controls a significant

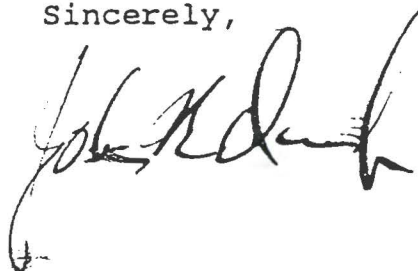
proportion of the tourism and travel-related services in the territory of that Party shall provide those services to nationals and companies of the other Party on a fair and equitable basis.

Nothing in this letter or in the Agreement shall be construed to mean that tourism and travel-related services shall not receive the benefits from the Agreement as fully as all other industries and sectors.

I have the further honor to propose that this understanding be treated as an integral part of the Agreement. I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your government.

I have the further honor to confirm that the foregoing understanding is shared by my Government and constitutes an integral part of the Agreement.

Sincerely,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "John K. Danaher". The signature is written in a cursive style with a large, sweeping initial "J".

Bucharest, April 3, 1992

Dear Mr. Minister,

I have the honor to confirm receipt of your letter that reads as follows:

Dear Mr. Ambassador:

In connection with the signing on this date of the Agreement on Trade Relations between the Government of the United States and the Government of Romania (the "Agreement"), I have the honor to confirm the understanding reached by our Governments as follows:

The Parties agree to provide adequate and effective protection and enforcement of intellectual property rights in patents, trademarks, copyrights, trade secrets, and layout designs for integrated circuits. Each Party reaffirms its commitments to those international agreements relating to intellectual property to which both Parties are signatories. Specifically, each Party reaffirms the commitments made with respect to the Paris Convention for the Protection of Industrial Property (Stockholm Act, 1967) and the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works.

1. Each Party shall provide no less favorable treatment to the right holders of the other Party than it provides to its own right holders with respect to laws, regulations and practices implementing the provisions of this letter.

2. To provide adequate and effective protection and enforcement of intellectual property rights, each Party shall continue to adhere to the Paris Convention for the Protection of Industrial Property (Stockholm Act, 1967) (Paris Convention), and shall adhere to the Berne Convention for the protection of Literary and Artistic Works (Paris 1971) (Berne Convention), and the Geneva Convention for the Protection of Producers of Phonograms (Geneva Convention) and shall also observe, inter alia, the following:

The Honorable Constantin Fota
Minister of commerce and Tourism
Romania

(a) COPYRIGHT AND RELATED RIGHTS

(i) Each Party shall protect the works listed in Article 2 of the Berne Convention and any other works now known or later developed, that embody original expression within the meaning of the Berne Convention, including:

- (1) all types of computer programs (including application programs and operating systems) expressed in any language, whether in source or object form which shall be protected as literary works; and,
- (2) collections or compilations of protected or unprotected material or data whether in print, machine readable or any other medium, including data bases, which shall be protected in so far as they constitute an intellectual creation by reason of the selection, coordination, or arrangement of their contents.

(ii) Each Party shall ensure that the rights provided to authors in works protected pursuant to paragraph 2(a)(i) of this letter shall include, the following:

- (1) the exclusive right to import or authorize the importation into the territory of the Party of lawfully made copies of the work;
- (2) the exclusive right to prevent the importation into the territory of the Party of copies of the work made without the authorization of the right-holder;
- (3) the exclusive right to make the first public distribution of the original or each authorized copy of a work by sale, rental, or otherwise;
- (4) in respect of at least computer programs, the exclusive right to authorize or prohibit the rental of the original or copies of their copyrighted works. Each Party may exclude from the rental right programs that are fixed as part of a machine or are fixed in a medium that is not susceptible to

copying. Putting the originals or copies of computer programs on the market with the consent of the right-holder shall not exhaust the rental right; and

(5) the exclusive right to publicly communicate a work except for a sound recording (e.g., to perform, display, project, exhibit, broadcast, transmit, or retransmit a work); the term "public" shall include:

(A) communicating a work in a place open to the public or at any place where a substantial number of persons outside of a normal circle of a family and its social acquaintances is gathered; or

(B) communicating or transmitting a work, a performance, or a display of a work, in any form, or by means of any device or process to a place specified in clause 2(ii)(5)(A) or to the public, regardless of whether the members of the public capable of receiving such communications can receive them in the same place or separate places and at the same time or at different times.

(iii) Parties shall extend the protection afforded under paragraph 2(a)(i) and 2(a)(ii) of this letter to authors of the other Party, whether they are natural persons or, where the domestic law of the Party seeking protection so provides, juridical entities, and to their successors in title.

(iv) Each Party shall provide that the exclusive rights protected under paragraph 2(a)(ii) of this letter are freely and separately exploitable and transferable. Each Party also shall provide that assignees and exclusive licensees may enjoy all rights of their assignors and licensors acquired through voluntary agreements, and ensure that they are entitled to enjoy and exercise their acquired exclusive rights in their own names.

(v) In cases where a Party calculates the term of protection of a work on a basis other than the life of a natural person, the term of protection shall be no less than 50 years from the first authorized publication or, failing such authorized publication within 50 years from the making of the work, 50 years after the making.

(vi) Each Party shall confine any limitations upon and exceptions to the exclusive rights provided under paragraph 2(a)(ii) of this letter (including any limitations or exceptions that restrict such rights to "public" activity) to certain special cases which do not conflict with a normal exploitation of the work and do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the right holder.

(vii) Each Party shall limit resort to compulsory licensing to those works, rights and utilizations permitted under the Berne Convention; and further shall ensure that any legitimate compulsory or non-voluntary license or restriction of exclusive rights to a right of remuneration shall provide means to ensure payment and remittance of royalties at a level consistent with what would be negotiated on a voluntary basis.

(viii) Each Party shall, at a minimum, extend to producers of sound recordings the exclusive rights to do or to authorize the following:

- (1) to reproduce the recording by any means or process, in whole or in part; and
- (2) to exercise the importation and exclusive distribution and rental provided in paragraphs 2(a)(ii)(1)(2)(3) and (4) of this letter.

(ix) Paragraphs 2(a)(iii), (iv) and (vi) of this letter shall apply mutatis mutandis to sound recordings.

(x) Each Party shall:

- (1) protect sound recordings first fixed or published in the territory of the other Party;
- (2) protect sound recordings for a term of at least 50 years from publication; and
- (3) grant the right to make the first public distribution of the original of each authorized sound recording by sale, rental, or otherwise except that the first sale of the original of such sound recording shall not exhaust the rental or importation right therein (the "rental right" shall mean the right to authorize or prohibit the disposal of the possession of the original or copies for direct or indirect commercial advantage).

(xi) Parties shall not subject the acquisition and validity of intellectual property rights in sound recordings to any formalities, and protection shall arise automatically upon creation of the sound recording.

(b) TRADEMARKS

(i) Protectable Subject Matter

- (1) Trademarks shall consist of at least any sign, words, including personal names, designs, letters, numerals, colors, or the shape of goods or of their packaging, provided that the mark is capable of distinguishing the goods or services of one undertaking from those of other undertakings.
- (2) The term "trademark" shall include service marks, collective and may include certification marks.

(ii) Acquisition of Rights

- (1) Each Party shall provide a system for the registration of trademarks.

Parties shall provide protection for trademarks based on registration and may provide protection on the basis of use.

- (2) Each Party shall publish each trademark either before it is registered or promptly after it is registered and shall afford other parties a reasonable opportunity to petition to cancel the registration. In addition, each Party may afford an opportunity for the other Party to oppose the registration of a trademark.
- (3) The nature of the goods or services to which a trademark is to be applied shall in no case form an obstacle to registration of the trademark.

(iii) Rights Conferred

- (1) The owner of a registered trademark shall have exclusive rights therein. He shall be entitled to prevent all third parties not having his consent from using in commerce identical or similar signs for goods or services which are identical or similar to those in respect of which the trademark is protected, where such use would result in a likelihood of confusion.
- (2) Each Party shall refuse to register or shall cancel the registration and prohibit use of a trademark likely to cause confusion with a trademark of another which is considered to be well-known. A Party may not require that the reputation of the trademark extend beyond the sector of the public which normally deals with the relevant goods or services.
- (3) The owner of a trademark shall be entitled to take action against any

unauthorized use which constitutes an act of unfair competition.

- (4) The rights described in the foregoing paragraphs shall not prejudice any existing prior rights, nor shall this affect the possibility of Parties making rights available on the basis of use.

(iv) Term of Protection

Initial registration of a trademark shall be for a term of at least 10 years. The registration of a trademark shall be indefinitely renewable for terms of no less than 10 years when conditions for renewal have been met.

(v) Other Requirements

The use of a trademark in commerce shall not be encumbered by special requirements, such as use which reduces the function of a trademark as an indication of source or use with another trademark.

(vi) Compulsory Licensing

Compulsory licensing of trademarks shall not be permitted.

(vii) Transfer

Trademark registrations may be transferred.

(c) PATENTS

(i) Patentable Subject Matter

Patents shall be available for all inventions, whether products or processes, in all fields of technology, except that a Party may exclude from patentability any invention or discovery which is useful solely in the utilization of special nuclear material or atomic energy in an atomic weapon.

(ii) Rights Conferred

- (1) A patent shall confer the right to prevent others not having the patent owner's consent from making, using, or selling the subject matter of the patent. In the case of a patented process, the patent confers the right to prevent others not having consent from using that process and from using, selling, or importing at least the product obtained directly by that process.
- (2) Where the subject matter of a patent is a process for obtaining a product, each Party shall provide that the burden of establishing that an alleged infringing product was not made by the process shall be on the alleged infringer if the patent owner presents evidence that a substantial likelihood exists that the product was made by the process and the patent owner has been unable through reasonable efforts to determine the process actually used. In the gathering and evaluation of evidence to the contrary, the legitimate interests of the defendant in protecting his trade secrets shall be taken into account.
- (3) A patent may be revoked only on grounds that would have justified a refusal to grant the patent.

(iii) Exceptions

Each Party may provide limited exceptions to the exclusive rights conferred by a patent, such as for acts done for experimental purposes, provided that the exceptions do not significantly prejudice the economic interests of the right-holder, taking account of the legitimate interests of third parties.

(iv) Term of Protection

Each Party shall provide a term of protection of at least 20 years from the date of filing of the patent application or 17 years from the date of grant of the patent. Each Party

is encouraged to extend the term of patent protection, in appropriate cases, to compensate for delays caused by regulatory approval processes.

(v) Transitional Protection

A Party shall provide transitional protection for products embodying subject matter deemed to be unpatentable under its patent law prior to its implementation of the provisions of this letter, where the following conditions are satisfied:

- (1) the subject matter to which the product relates will become patentable after implementation of the provisions of this letter; and
- (2) a patent has been issued for the product by the other Party prior to the entry into force of the Agreement; and
- (3) the product has not been marketed in the territory of the Party providing such transitional protection.

The owner of a patent for a product satisfying the conditions set forth above shall have the right to submit a copy of the patent to the competent authority of the Party providing transitional protection. Such Party shall limit the right to make, use, or sell the product in its territory to such owner for a term to expire with that of the patent submitted.

(vi) Compulsory Licenses

Each Party may limit the patent owner's exclusive rights through compulsory licenses but only (1) to remedy an adjudicated violation of competition laws, (2) to address, only during its existence, a declared national emergency, and (3) to enable compliance with national air pollutant standards, where compulsory licenses are essential to such compliance.

Where the law of a Party allows for the grant of compulsory licenses, the following provisions shall be respected:

- (1) Compulsory licenses shall be non-exclusive and non-assignable except with that part of the enterprise which exploits such license.
 - (2) The payment of remuneration to the patent owner adequate to compensate the patent owner fully for the license shall be required, except for compulsory licenses to remedy adjudicated violations of competition law.
 - (3) Each case involving the possible grant of a compulsory license shall be considered on its individual merits except that such consideration may be waived in cases of a declared national emergency.
 - (4) Any compulsory license shall be revoked when the circumstances which led to its granting cease to exist, taking into account the legitimate interests of the patent owner and of the licensee. The continued existence of these circumstances shall be reviewed upon request of the patent owner.
 - (5) Judicial review shall be available for:
 - (a) Decisions to grant compulsory licenses, except in the instance of a declared national emergency,
 - (b) decisions to continue compulsory licenses, and
 - (c) decisions concerning the amount of compensation provided for compulsory licenses.
- (d) LAYOUT-DESIGNS OF SEMICONDUCTOR INTEGRATED CIRCUITS
- (i) Subject Matter for Protection
 - (1) Each Party shall provide protection for original layout-designs incorporated in a semiconductor integrated circuit, however the layout-design might be fixed or encoded.

- (2) Each Party may condition protection on fixation or registration of the layout-designs. If registration is required, applicants shall be given at least two years from first commercial exploitation of the layout-design in which to apply. A Party which requires deposits of identifying material or other material related to the layout-design shall not require applicants to disclose confidential or proprietary information unless it is essential to allow identification of the layout-design.

(ii) Rights Acquired

- (1) Each Party shall provide to right-holders of lay-out designs of the other Party the exclusive right to do or to authorize the following:
 - (A) to reproduce the layout-design;
 - (B) to incorporate the layout-design in a semiconductor chip; and
 - (C) to import or distribute a semiconductor integrated circuit incorporating the layout-design and products including such integrated circuits.
- (2) The conditions set out in paragraph (c)(vi) of this paragraph shall apply, mutatis mutandis, to the grant of any compulsory licenses for layout-designs.
- (3) Neither Party is required to extend protection to layout-designs that are commonplace in the industry at the time of their creation or to layout-designs that are exclusively dictated by the functions of the circuit to which they apply.
- (4) Each Party may exempt the following from liability under its law:
 - (A) reproduction of a layout-design for purposes of teaching, analysis, or evaluation in the course of

preparation of a layout-design that is itself original;

- (B) importation and distribution of semiconductor chips, incorporating a protected layout-design, which were sold by or with the consent of the owner of the layout-design; and
- (C) importation or distribution up to the point of notice of a semiconductor chip incorporating a protected layout-design and products incorporating such chips by a person who establishes that he did not know, and had no reasonable grounds to believe, that the layout-design was protected, provided that, with respect to stock on hand or purchased at the time notice is received, such person may import or distribute only such stock but is liable for a reasonable royalty on the sale of each item after notice is received.

(iii) Term of Protection

The term of protection for the lay-out design shall extend for at least ten years from the date of first commercial exploitation or the date of registration of the design, if required, whichever is earlier.

(e) ACTS CONTRARY TO HONEST COMMERCIAL PRACTICES AND THE PROTECTION OF TRADE SECRETS

- (i) In the course of ensuring effective protection against unfair competition as provided for in Article 10 bis of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property, each Party shall provide in its domestic law and practice the legal means for nationals and companies to prevent trade secrets from being disclosed to, acquired by, or used by others without the consent of the trade secret owner in a manner contrary to honest commercial practices insofar as such information:

- (1) is not, as a body or in the precise configuration and assembly of its components, generally known or readily ascertainable;
 - (2) has actual or potential commercial value because it is not generally known or readily ascertainable; and
 - (3) has been subject to reasonable steps under the circumstances to keep it secret.
- (ii) Neither Party shall limit the duration of protection for trade secrets so long as the conditions in paragraph 2(e)(i) of this letter exist.

(iii) Licensing

Neither Party shall discourage or impede voluntary licensing of trade secrets by imposing excessive or discriminatory conditions on such licenses or conditions which dilute the value of trade secrets.

(iv) Government Use

- (1) If a Party requires, as a condition of approving the marketing of pharmaceutical or agricultural chemical products which utilize new chemical entities, the submission of undisclosed test or other data, the origination of which involves a considerable effort, that Party shall protect such data against unfair commercial use. Further, each Party shall protect such data against disclosure except where necessary to protect the public or unless steps are taken to ensure that the data is protected against unfair commercial use.
- (2) Unless the person submitting the information agrees, the data may not be relied upon for the approval of competing products for a reasonable period of time, taking into account the efforts involved in the origination of the data, their nature, and the expenditure involved in their

preparation, and such period of time shall generally be not less than five years from the date of marketing approval.

- (3) Where a Party relies upon a marketing approval granted by another Party, the reasonable period of exclusive use of the data submitted in connection with obtaining the approval relied upon shall commence with the date of the first marketing approval relied upon.

(f) ENFORCEMENT OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

(i) Each Party shall protect intellectual property rights covered by this letter by means of civil law, criminal law, or administrative law or a combination thereof in conformity with the provisions below. Each Party shall provide effective procedures, and remedies to prevent or stop, within its territory and at the border, against any act of infringement, and effective remedies to stop and prevent infringements and to effectively deter further infringements. These procedures shall be applied in such a manner as to avoid the creation of obstacles to legitimate trade and provide safeguards against abuse.

(ii) Procedures for enforcing intellectual property rights shall be fair and equitable.

(iii) Decisions on the merits of a case shall, as a general rule, be in writing and reasoned. They shall be made known at least to the parties to the dispute without undue delay.

(iv) Each Party shall provide an opportunity for judicial review of final administrative decisions on the merits of an action concerning the protection of an intellectual property right. Subject to jurisdictional provisions in each Party's laws concerning the importance of a case, an opportunity for judicial review of the legal aspects of initial judicial decisions on the merits of a case concerning the protection of an intellectual property right shall also be provided.

(v) Notwithstanding the other provisions of paragraph 2(f), when a Party to this Agreement is

sued with respect to infringement of an intellectual property right as a result of the use of that right by or for the government, the Party may limit remedies against the government to payment of full compensation to the right-holder.

3. For purposes of this Agreement:

(a) "right-holder," includes the right-holder himself, any other natural or legal person authorized by him who are exclusive licensees of the right, or other authorized persons, including federations and associations, having legal standing under domestic law to assert such rights;

(b) "A manner contrary to honest commercial practice" is understood to encompass, inter alia, practices such as theft, bribery, breach of contract, inducement to breach, electronic and other forms of commercial espionage, and includes the acquisition, use or disclosure of trade secrets by third parties who knew, or had reasonable grounds to know, that such practices were involved in their acquisition of such information.

(c) "Integrated circuit" means a product, in its final form or an intermediate form, in which the elements, at least one of which is an active element, and some or all of the interconnections are integrally formed in and/or on a piece of material and which is intended to perform an electronic function.

4. Subject to the requirement that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between countries where the same conditions prevail, or a disguised restriction on international trade, nothing in this letter shall be construed to prohibit the adoption or enforcement by a Party of measures necessary to secure compliance with laws or regulations relating to the protection and enforcement of intellectual property rights and the prevention of deceptive practices as set out in this letter.

5. Each Party agrees to submit for enactment no later than December 31, 1993 the legislation necessary to carry out the obligations of this letter and to exert its best efforts to enact and implement this legislation by that date.

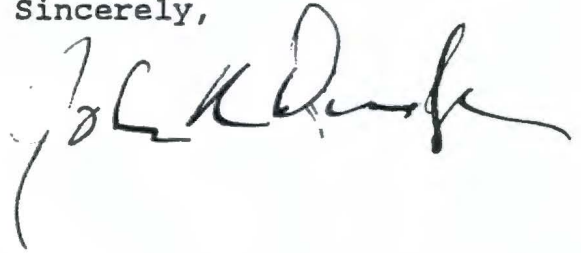
6. The Parties acknowledge that, under the existing Romanian law, it is not possible to fully implement the provisions of this letter. Accordingly, the Government of Romania has undertaken the obligation set forth in paragraph 5 of the side letter to submit and exert best efforts to

enact and implement amendments to existing laws or enact new laws. Pending the enactment of such amendments or new laws which fully implement the provisions of the exchange of letters, if it is brought to the attention of the Romanian Government by the Government of the United States that existing laws are being applied in a manner inconsistent with this side letter, the Government of Romania shall promptly take appropriate steps to rectify the inconsistency, including accelerating the introduction and implementation of such amendments and new laws.

I have the further honor to propose this understanding be treated as an integral part of the Agreement. I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your Government.

I have the further honor to confirm that the foregoing understanding is shared by my Government and constitutes an integral part of the Agreement.

Sincerely,

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "John A. Dulles". The signature is written in a cursive style with a large initial "J" and a long, sweeping underline.

București, 3 aprilie 1992

Stimate domnule ambasador,

În legătură cu semnarea la această dată a Acordului privind relațiile comerciale între guvernul României și guvernul State-
lor Unite ale Americii ("Acordul"), am onoarea să confirm înțe-
legerea la care s-a ajuns de către guvernele noastre, și anume:

În vederea promovării dezvoltării activităților comerciale și a cooperării economice, guvernul României și guvernul State-
lor Unite ale Americii ("Părțile") convin să se angajeze în următoarele acțiuni :

1. Incurajarea cetățenilor și companiilor din țările respective de a realiza, publica și furniza direct ghiduri cuprinzând numele cetățenilor și companiilor implicate în comerțul exterior și ale persoanelor din conducerea acestora ca și alte informații folositoare în stabilirea de contacte și evaluarea potențialilor parteneri de afaceri, precum și liste cu agențiile guvernamentale și persoanele de conducere implicate în politica și reglementarea comerțului exterior; și

2. Crearea unor condiții favorabile pentru accesul la informații comerciale neprotejate de vreun drept de proprietate și neconfidențiale, folositoare în vederea evaluării potențialilor parteneri de afaceri, cum ar fi rapoartele lor financiare, dări de seamă/extrase de cont privind beneficiile și pierderile și activități concrete în comerțul exterior.

În continuare, am onoarea de a propune ca această înțelegere să fie tratată ca parte integrantă a Acordului. Aș fi recunoscător dacă ați confirma că această înțelegere este împărtășită de către guvernul dumneavoastră.

Cu stimă,

Constantin Fota
Ministrul comerțului și turismului al României

Excelenței Sale,
Dl. John R. Davis, Jr.
Ambasadorul Statelor Unite
ale Americii în România

București, 3 aprilie 1992

Stimate domnule ambasador,

În legătură cu semnarea la această dată a Acordului privind relațiile comerciale între România și Statele Unite ale Americii ("Acordul"), am onoarea de a confirma înțelegerea la care s-a ajuns de către guvernele noastre ("Părțile"), referitor la cooperarea în domeniul serviciilor turistice, și anume :

SCOPUL

1. Ambele Părți vor facilita dezvoltarea turismului între România și Statele Unite ale Americii și vor încuraja adoptarea de măsuri de către companiile de turism ale ambelor țări, în vederea satisfacerii dorinței de cunoaștere a turiștilor privind modul de viață, realizările, istoria și cultura respectivelor țări.

PROMOVAREA TURISMULUI LA NIVEL GUVERNAMENTAL

1. Fiecare dintre Părți va cere permisiunea celeilalte Părți înainte de a înființa birouri guvernamentale oficiale, de promovare a turismului, pe teritoriul celeilalte Părți.

2. Permisuniunea de a deschide birouri de promovare a turismului sau birouri operative regionale de turism cât și statutul personalului acelor birouri vor fi condiționate de acordul dintre Părți și de legile și reglementările țării gazdă.

3. Birourile de promovare a turismului, deschise de oricare dintre Părți, vor funcționa pe baze necomerciale.

Birourile oficiale de promovare a turismului și personalul desemnat acestora nu vor acționa ca agenți sau părți în tranzacțiile comerciale, nu vor intra în acorduri contractuale din partea organizațiilor comerciale și nu se vor angaja în nici o altă activitate comercială.

Astfel de birouri nu vor vinde servicii publicului și nu vor intra în concurență în vreun fel cu agenții de voiaj sau operatorii de turism din ambele țări.

4. Birourile guvernamentale oficiale de turism vor acționa în vederea promovării și facilitării turismului dintre România și Statele Unite ale Americii, având ca scop, printre altele :

(a) furnizarea către public de informații despre infrastructura și atracțiile turistice din țările respective, industria de turism și mijloacele de comunicare în masă;

Excelenței Sale,
Dl. John R. Davis, Jr.
Ambasadorul Statelor Unite
ale Americii în România

(b) organizarea de întâlniri și grupuri de lucru pentru reprezentanții industriei de turism, după cum va fi cazul;

(c) participarea la manifestări expoziționale comerciale;

(d) distribuirea către public, industria de turism și mijloacele de comunicare în masă a materialelor de reclamă și promovare, cum ar fi afișe, broșuri și fotografii;

(e) realizarea de studii de piață privind turismul.

5. Nimic din această scrisoare nu va obliga pe vreuna dintre Părți să deschidă un birou guvernamental oficial, de turism pe teritoriul celeilalte Părți.

COMPANIILE COMERCIALE DE TURISM

1. Companiile comerciale de turism, fie ele proprietate privată sau guvernamentală, sau subsidiare ale acestora vor fi tratate ca niște companii comerciale private, fiind supuse, în totalitate, tuturor legilor și reglementărilor țării gazdă.

2. Fiecare Parte se va asigura, în cadrul limitelor autorității sale legale și în conformitate cu legile și reglementările sale, ca orice companie deținută, controlată sau administrată de către acea Parte sau orice societate mixtă cu acea Parte, cât și orice companie privată sau societate mixtă între companii private, care în mod efectiv controlează o parte importantă a serviciilor turistice și de voiaj pe teritoriul celeilalte Părți, să furnizeze astfel de servicii cetățenilor și companiilor celeilalte Părți, pe baze corecte și echitabile.

Nici o prevedere din această scrisoare sau din Acord nu va fi interpretată în sensul că serviciile turistice și de voiaj nu vor beneficia în totalitate de prevederile Acordului, ca și toate celelalte industrii și sectoare.

În continuare, am onoarea de a propune ca această înțelegere să fie tratată ca parte integrantă a Acordului. Aș fi recunoscător dacă ați confirma că această înțelegere este împărtășită și de guvernul dumneavoastră.

Cu stimă,

Constantin Fota
Ministrul comerțului și turismului al României

Eucurești, 3 aprilie 1992

Stimate domnule ambasador,

În legătură cu semnarea la această dată a Acordului privind relațiile comerciale între guvernul României și guvernul Statelor Unite ale Americii ("Acordul"), am onoarea de a confirma înțelegerea la care s-a ajuns de către guvernele noastre, și anume :

Părțile convin să asigure protecția și implementarea corespunzătoare și eficiente ale drepturilor de proprietate intelectuală, referitor la brevete, mărci de fabrică, de comerț și de serviciu, drepturi de autor, secrete de comerț și topografii de circuite integrate. Fiecare dintre Părți își reafirmă angajamentele asumate în cadrul acelor acorduri internaționale referitoare la proprietatea intelectuală, în care ambele Părți sînt semnatare. În mod expres, fiecare dintre Părți își reafirmă angajamentele asumate în cadrul Convenției de la Paris pentru protecția proprietății industriale (Actul de la Stockholm, 1967) și în cadrul Convenției de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice.

1. Fiecare dintre Părți va acorda titularilor de drepturi protejate ai celeilalte Părți un tratament cel puțin la fel de favorabil ca cel pe care îl acordă propriilor titulari de drepturi protejate, în ceea ce privește legile, reglementările și practicile care implementează prevederile acestei scrisori.

2. În vederea asigurării unei protecții și implementării corespunzătoare și eficiente ale drepturilor de proprietate intelectuală, fiecare dintre Părți va continua să adere la Convenția de la Paris pentru protecția proprietății intelectuale (Actul de la Stockholm, 1967) (Convenția de la Paris), va adera la Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice (Paris, 1971) (Convenția de la Berna), la Convenția de la Geneva pentru protecția producătorilor de fonograme (Convenția de la Geneva) și va mai respecta, între altele, următoarele :

(a) DREPTUL DE AUTOR SI DREPTURILE INVECINATE

(i) Fiecare dintre Părți va proteja operele enumerate în Articolul 2 al Convenției de la Berna și orice alte opere cunoscute la momentul de față sau care se vor realiza ulterior, care au un caracter original în conformitate cu spiritul Convenției de la Berna, inclusiv :

(1) toate tipurile de programe de calculator (inclusiv programe de aplicare și sisteme de operare) exprimate în orice fel de limbaj, fie el în cod sursă sau cod obiect, și care vor fi protejate ca opere literare; și

Excelenței Sale,
Dl. John R. Davis, Jr.
Ambasadorul Statelor Unite
ale Americii în România

- (2) colecții sau compilații de materiale sau date protejate ori nu, fie ele tipărite, citibile pe mașină sau în orice altă formă, inclusiv baze de date, care vor fi protejate în măsura în care constituie o creație intelectuală, datorită acțiunii de selectare, corelare sau aranjare a conținutului lor.
- (ii) Fiecare dintre Părți va asigura ca drepturile acordate autorilor, referitor la opere protejate, ca urmare a paragrafului 2(a)(i) al acestei scrisori, să includă următoarele :
- (1) dreptul exclusiv de a importa sau a autoriza importul, pe teritoriul Părții respective, a copiilor legal realizate ale operei;
 - (2) dreptul exclusiv de a împiedica importul, pe teritoriul Părții respective, de copii ale operei realizate fără autorizarea titularului de drept;
 - (3) dreptul exclusiv de a distribui public pentru prima dată originalul sau fiecare copie autorizată a unei opere, pe calea vânzării, închirierii sau pe altă cale;
 - (4) relativ, cel puțin, la programele de calculator, dreptul exclusiv de a autoriza sau interzice închirierea originalului sau a copiilor operelor protejate prin dreptul de autor. Fiecare Parte poate exclude de la dreptul de închiriere programe care sînt fixate ca parte a unei mașini sau care sînt fixate într-o formă care nu permite copierea. Lansarea originalelor sau copiilor de programe de calculator pe piață, cu consimțămîntul titularului de drept, nu va epuiza dreptul de închiriere; și
 - (5) dreptul exclusiv de a face publică o operă, cu excepția înregistrărilor sonore (de exemplu : prin interpretarea, prezentarea video, proiecția pe ecran, expunerea, difuzarea prin radio sau televiziune, transmiterea sau retransmiterea unei opere); termenul "public" va include :
 - (A) comunicarea unei opere într-un loc deschis publicului sau în orice loc în care se adună un număr substanțial de persoane din afara cercului normal al membrilor unei familii și al cunoștințelor acesteia; sau

- (B) comunicarea sau transmiterea unei opere, interpretarea sau prezentarea unei opere în orice formă sau prin orice mijloc sau procedeu, într-un loc indicat la clauza 2(ii)(5)(A) sau către public, indiferent dacă membrii care compun acel public susceptibil de a recepționa astfel de comunicații pot sau nu să o facă în același loc sau în locuri diferite ori în același timp sau la momente diferite.
- (iii) Părțile vor extinde protecția acordată în cadrul paragrafului 2(a)(i) și 2(a)(ii) al acestei scrisori asupra autorilor celeilalte Părți, fie ei persoane fizice sau, în cazul în care legislația internă a Părții care solicită protecție prevede astfel, persoane juridice și asupra succesorilor de drept ai acestora.
- (iv) Fiecare dintre Părți va asigura ca drepturile exclusive protejate în cadrul paragrafului 2(a)(ii) al acestei scrisori să fie folosibile și transferabile în mod liber și individual. Fiecare din Părți va asigura, de asemenea, ca cesionarii și licențiații cu drepturi exclusive să se poată bucura de toate drepturile cedenților și licențiatorilor lor, dobândite prin acorduri voluntare și vor asigura ca aceștia să aibă dreptul să profite de/și să își exercite drepturile exclusive dobândite în nume propriu.
- (v) În cazul în care una din Părți calculează durata protecției unei opere pe altă bază decât durata de viață a unei persoane fizice, durata protecției nu va fi mai mică de 50 de ani de la prima publicare autorizată sau, în cazul în care nu se face o astfel de publicare autorizată în cadrul a 50 de ani de la realizarea operei, aceasta va fi de 50 de ani după realizarea operei.
- (vi) Fiecare dintre Părți va restrânge orice limitări sau excepții ale drepturilor exclusive prevăzute în cadrul paragrafului 2(a)(ii) al acestei scrisori (inclusiv orice limitări sau excepții care restrâng astfel de drepturi la activitatea "publică") la anumite cazuri speciale care nu intră în conflict cu exploatarea normală a operei și care nu prejudiciază, în mod nerezonabil, interesele legitime ale titularului de drept.

- (vii) Fiecare dintre Părți va limita recurgerea la licențe obligatorii la acele opere, drepturi și utilizări permise în conformitate cu Convenția de la Berna; și, în plus, va asigura ca orice licență obligatorie sau nonvoluntară legitimă sau restricție a drepturilor exclusive la simplul drept la remunerare să asigure mijloacele de efectuare a plății și de remitere a redevențelor la un nivel conform cu cel negociat pe baze voluntare.
- (viii) Fiecare dintre Părți va acorda producătorilor de înregistrări sonore cel puțin drepturile exclusive de a face sau autoriza următoarele :
- (1) reproducerea înregistrării prin orice mijloc sau procedeu, în totalitate sau parțial; și
 - (2) importul, distribuția exclusivă și închirierea prevăzute la paragrafele 2(a)(ii) (1)(2)(3) și (4) ale acestei scrisori.
- (ix) Paragrafele 2(a)(iii), (iv) și (vi) ale acestei scrisori se vor aplica, mutatis mutandis, la înregistrările sonore.
- (x) Fiecare dintre Părți :
- (1) va proteja înregistrările sonore fixate sau publicate pentru prima dată pe teritoriul celeilalte Părți;
 - (2) va proteja înregistrările sonore pe o durată de cel puțin 50 de ani de la publicare; și
 - (3) va acorda dreptul de a face prima distribuție în public a originalului fiecărei înregistrări sonore autorizate prin vânzare, închiriere sau pe altă cale, prima vânzare a originalului unei astfel de înregistrări sonore neimplicând și dreptul la închiriere sau import al acesteia ("Dreptul de închiriere" va însemna dreptul de a autoriza sau interzice cedarea posesiunii originalului sau copiilor, pentru avantaje comerciale directe sau indirecte).
- (xi) Părțile nu vor condiționa achiziționarea și valabilitatea drepturilor de proprietate intelectuală asupra înregistrărilor sonore, de vreo formalitate și protecția va deveni efectivă, automat, la data realizării înregistrării sonore.

(b) MARCILE DE FABRICA, DE COMERT SI DE SERVICIU

(i) Obiecte protejabile

- (1) Mărcile de fabrică, de comerț și de serviciu vor consta, cel puțin, în semne, cuvinte, inclusiv nume de persoane, desene, litere, numere, culori sau forma produselor sau a ambalajului lor, cu condiția ca marca să fie capabilă de a diferenția produsele sau serviciile unui agent de cele ale altor agenți.
- (2) Termenul "marcă" va include mărci de serviciu, mărci colective și poate include mărci de certificare.

(ii) Dobândirea drepturilor

- (1) Fiecare Parte va prevedea un sistem de înregistrare a mărcilor. Părțile vor asigura protecția mărcilor pe baza înregistrării și pot asigura protecția pe baza folosinței.
- (2) Fiecare dintre Părți va publica fiecare marcă fie înainte de înregistrarea ei sau imediat după înregistrare și va acorda altor părți o posibilitate rezonabilă de a înainta o cerere pentru anularea înregistrării. În plus, fiecare dintre Părți poate acorda posibilitatea celeilalte Părți de a se opune înregistrării unei mărci.
- (3) Natura produselor sau serviciilor la care urmează să se aplice o marcă nu va constitui, în nici un caz, un obstacol în calea înregistrării mărcii.

(iii) Drepturi conferite

- (1) Titularul unei mărci înregistrate va avea drepturi exclusive asupra acesteia. El va avea dreptul să împiedice orice terță parte care nu are consimțământul lui de a folosi în comerț semne identice sau similare pentru produse sau servicii care sînt identice sau similare cu acelea pentru care marca este protejată, atunci cînd dintr-o astfel de folosire ar rezulta posibilitatea unei confuzii.

- (2) Fiecare dintre Părți va refuza să înregistreze sau va anula înregistrarea și va interzice folosirea unei mărci care este posibil să creeze confuzie cu marca altuia care este considerată a fi notorie. Orice Parte poate să nu ceară ca notorietatea mărcii să se extindă dincolo de segmentul de piață care, în mod normal, se ocupă cu respectivele produse sau servicii.
- (3) Titularul unei mărci va avea dreptul să acționeze împotriva oricărei folosiri neautorizate care constituie un act de concurență neloială.
- (4) Drepturile descrise în paragrafele anterioare nu vor prejudicia nici unul din drepturile anterioare și nici nu vor afecta posibilitatea Părților de a acorda drepturile pe bază de folosință.

(iv) Durata protecției

Inregistrarea inițială a unei mărci va fi pe o durată de cel puțin 10 ani. Inregistrarea unei mărci va fi reînnoibilă mereu, pe durate de cel puțin 10 ani, în cazul în care sînt îndeplinite condițiile pentru o astfel de reînnoire.

(v) Alte cerințe

Folosirea unei mărci în comerț nu va fi afectată de cerințe speciale, cum ar fi utilizarea care reduce funcția unei mărci la indicarea provenienței sau utilizarea împreună cu o altă marcă.

(vi) Licențe obligatorii

Licențele obligatorii nu vor fi permise în cazul mărcilor.

(vii) Transmiterea înregistrărilor

Inregistrările mărcilor pot fi transmisibile.

(c) BREVETE

(i) Obiecte brevetabile

Se vor acorda brevete pentru orice invenții, fie ele produse sau procedee, în toate domeniile tehnologiei, excepție făcând posibilitatea că orice Parte poate exclude de la brevetare orice invenție sau descoperire care este folositoare doar pentru utilizarea unui material nuclear special sau energiei atomice într-o armă nucleară.

(ii) Drepturi conferite

- (1) Un brevet va conferi dreptul de a-i împiedica pe alții care nu dețin consimțământul titularului de brevet de la producerea, folosirea sau vânzarea obiectului brevetului. În cazul unui procedeu brevetat, brevetul conferă dreptul de a îi împiedica pe alții care nu au consimțământul de a utiliza acel procedeu și de a utiliza, vinde și importa cel puțin produsul obținut direct prin acel procedeu.
- (2) Atunci când obiectul brevetului este un procedeu de obținere a unui produs, fiecare dintre Părți va prevedea ca sarcina de a proba că un produs declarat dar încă nedovedit de încălcare nu a fost realizat prin acel procedeu - să revină aceluia bănuit de încălcare, dacă titularul brevetului prezintă probe de existență a unei probabilități substanțiale că produsul a fost realizat pe baza acelui procedeu și titularul brevetului nu a fost capabil, prin eforturi rezonabile, să identifice procedeul folosit în fapt. În strângerea și evaluarea probelor contrarii, se va ține seama de interesele legitime ale pîrîtului, în vederea protejării secretelor sale de comerț.
- (3) Un brevet poate fi revocat numai pe motivele care ar fi justificat refuzul de a acorda brevetul respectiv.

(iii) Excepții

Fiecare dintre Părți poate prevedea excepții limitate ale drepturilor exclusive conferite printr-un brevet, cum ar fi în cazul unor acte făcute în scopuri experimentale, cu condiția ca excepțiile să nu prejudicieze, în mod semnificativ, interesele economice ale titularului de drept, avînd în vedere interesele legitime ale unor terțe părți.

(iv) Durata protecției

Fiecare dintre Părți va prevedea o durată de protecție de cel puțin 20 de ani de la data depunerii cererii de brevetare, sau de 17 ani de la data acordării brevetului. Fiecare dintre Părți este încurajată să extindă durata protecției brevetului, în cazuri adecvate, pentru a compensa întârzierile cauzate de procedurile de aprobare.

(v) Protecție tranzitorie

Oricare Parte va prevedea o protecție tranzitorie pentru produse care încorporează un obiect considerat a fi nebrevetabil în conformitate cu legea sa pentru brevete, anterioară implementării prevederilor acestei scrisori, atunci când următoarele condiții sînt îndeplinite :

- (1) obiectul la care se referă produsul va deveni brevetabil după implementarea prevederilor acestei scrisori; și
- (2) un brevet a fost deja eliberat pentru produs de către cealaltă Parte înainte de intrarea în vigoare a Acordului; și
- (3) produsul nu a fost comercializat, pînă atunci, pe teritoriul Părții care prevede o astfel de protecție tranzitorie.

Titularul unui brevet pentru un produs care îndeplinește condițiile de mai sus va avea dreptul să prezinte o copie a brevetului autorității competente a Părții care acordă protecția tranzitorie. Această Parte va limita dreptul unui astfel de titular de a produce, folosi sau vinde produsul pe teritoriul său la o perioadă care să expire odată cu aceea a brevetului prezentat.

(vi) Licențe obligatorii

Fiecare dintre Părți poate limita drepturile exclusive ale titularului de brevet prin licențe obligatorii dar numai în scopul de a (1) remedia o violare adjudecată a legii concurenței, (2) invoca numai pe durata existenței ei o stare națională de urgență declarată și (3) da posibilitatea respectării standardelor naționale privitoare la poluarea atmosferei, cînd licențele obligatorii sînt esențiale pentru această respectare.

Atunci cînd legislația unei Părți permite acordarea de licențe obligatorii, următoarele prevederi vor fi respectate :

- (1) Licențele obligatorii vor fi neexclusive și nu vor putea fi transmise decît împreună cu partea din întreprindere care exploatează licența respectivă.
- (2) Este necesară plata remunerației către titularul brevetului, corespunzătoare compensării în întregime a titularului de brevet pentru licență, excepție făcînd licențele obligatorii care remediază violarea adjudecată a legii concurenței.
- (3) Fiecare caz care implică o posibilă acordare a unei licențe obligatorii va fi analizat pe fondul propriu, făcînd excepție faptul că se poate renunța la o astfel de analiză în cazurile de stare națională de urgență declarată.
- (4) Orice licență obligatorie va fi revocată atunci cînd circumstanțele care au condus la acordarea ei încetează să existe, avînd în vedere interesele legitime ale titularului de brevet și ale licențiatului. Continuarea existenței acestor circumstanțe va fi reanalizată la cererea titularului de brevet.
- (5) Reanalizarea pe cale juridică se va face pentru :
 - (a) Hotărîri de acordare a licențelor obligatorii, cu excepția cazului unei stări de urgență națională declarată ,
 - (b) hotărîri de a continua licențele obligatorii și
 - (c) hotărîri privind valoarea compensației prevăzută pentru licențe obligatorii.

(d) TOPOGRAFII DE CIRCUITE INTEGRATE SEMICONDUCTOARE

(i) Obiectul protejabil

- (1) Fiecare Parte va prevedea protecție pentru topografiile originale încorporate într-un circuit integrat semiconductor, fie el fixat sau în cod.

- (2) Fiecare Parte poate condiționa protecția de fixarea sau înregistrarea topografiilor. Dacă înregistrarea este obligatorie, solicitanților li se vor acorda cel puțin doi ani de la prima exploatare comercială a topografiei, timp în care să depună cererea. Oricare Parte care solicită depunerea de materiale de identificare sau alte materiale referitoare la o topografie, nu va cere depunătorilor de cereri să dezvăluie informații confidențiale sau aflate sub protecție, decât dacă este esențial pentru a permite identificarea topografiei respective.

(ii) Drepturi dobândite

- (1) Fiecare dintre Părți va acorda titularilor de drepturi asupra topografiilor ai celeilalte Părți dreptul exclusiv de a face sau autoriza următoarele :
- (A) reproducerea topografiei;
 - (B) încorporarea topografiei într-un cip semiconductor; și
 - (C) importul sau distribuția unui circuit integrat semiconductor care încorporează topografia și a produselor care includ astfel de circuite integrate.
- (2) Condițiile prezentate în paragraful (c)(vi) al acestui paragraf se vor aplica, mutatis mutandis, la acordarea oricărei licențe obligatorii pentru topografii.
- (3) Nici una dintre Părți nu este obligată să extindă protecția asupra unor topografii care sînt comune în industrie la momentul creării lor sau asupra topografiilor care sînt, în mod exclusiv, dictate de funcțiunile circuitului la care se aplică.
- (4) Fiecare dintre Părți poate excepta următoarele de la obligațiile impuse de legislația proprie :
- (A) reproducerea unei topografii destinată predării în instituții de învățămînt, analizării sau evaluării în cursul pregătirii unei topografii care este ea însăși originală;

- (B) importul sau distribuția de cipuri semiconductoare, încorporând o topografie protejată, care au fost vândute de/sau cu consimțământul titularului topografiei; și
- (C) importul sau distribuția, pînă la momentul unei notificări, ale unui cip semiconductor care încorporează o topografie protejată și ale produselor care încorporează asemenea cipuri, de către o persoană care stabilește că nu a știut și nu a avut motive întemeiate să creadă că topografia era protejată, cu condiția ca, relativ la stocurile existente sau cumpărate la momentul în care se primește notificarea, o astfel de persoană să poată importa sau distribui numai acel stoc, dar ea este datoră să plătească redevențe corespunzătoare, la vânzarea fiecărui produs după primirea notificării.

(iii) Durata protecției

Durata protecției pentru topografie se va întinde, cel puțin, pe zece ani de la data primei exploatare comerciale sau de la data înregistrării topografiei, dacă aceasta este necesară, oricare dintre cazuri se produce mai întîi.

(e) ACTE CONTRARII PRACTICILOR COMERCIALE LOIALE SI
PROTECTIA SECRETELOR DE COMERT

- (i) In exercițiul asigurării protecției efective împotriva concurenței neloiale, după cum se prevede în Articolul 10 bis al Convenției de la Paris pentru protecția proprietății industriale, fiecare Parte va prevedea, în legislația și practica interne, mijloacele legale pentru cetățeni și companii, în vederea împiedicării dezvăluirii, achiziționării sau folosirii secretelor de comerț de către alții, fără consimțământul titularului de secret de comerț, într-o manieră contrară practicilor comerciale loiale, în măsura în care o astfel de informație :

- (1) ca întreg sau în configurație exactă și în ansamblul componentelor sale, nu este, în general, cunoscută sau ușor de identificat;

- (2) are o valoare comercială reală sau potențială pentru faptul de a nu fi cunoscută, în general, sau ușor identificabilă; și
 - (3) a făcut obiectul unor măsuri rezonabile în situația dată pentru a fi ținută în secret.
- (ii) Nici una dintre Părți nu va limita durata de protecție pentru secrete atîta timp cît condițiile din paragraful 2 (e)(i) al acestei scrisori rămîn valabile.
- (iii) Licențele
- Nici una dintre Părți nu va descuraja sau obstructiona licențele voluntare pentru secretele de comerț prin impunerea unor condiții excesive sau discriminatorii asupra unor astfel de licențe, sau a unor condiții care să scadă valoarea secretelor de comerț.
- (iv) Folosirea de către guvern
- (1) Dacă una din Părți solicită, ca o condiție a aprobării pentru comercializarea produselor farmaceutice sau produselor chimice pentru agricultură, care utilizează substanțe chimice noi, prezentarea unor date legate de testări confidențiale sau de altă natură, a căror furnizare necesită un efort considerabil, acea Parte va proteja astfel de date împotriva folosirii în scopuri comerciale nelociale. În plus, fiecare Parte va proteja astfel de date împotriva dezvăluirii lor exceptînd cazul cînd este necesar să se protejeze publicul sau dacă se iau măsuri de asigurare ca datele să fie protejate împotriva folosirii comerciale nelociale.
 - (2) Dacă persoana care prezintă informații nu este de acord, acele date nu pot sta la baza aprobării produselor concurente pentru o perioadă rezonabilă de timp, luînd în considerare eforturile implicate în producerea datelor, natura lor și cheltuielile pe care le incumbă pregătirea lor, iar o astfel de perioadă de timp nu va fi, în general, mai mică de cinci ani de la data aprobării pentru comercializare.
 - (3) Atunci cînd o Parte depinde de o aprobare de comercializare acordată de cealaltă Parte, perioada rezonabilă pentru uzul exclusiv al datelor prezentate în legătură cu obținerea aprobării necesare va începe de la data primei aprobări de comercializare.

(f) IMPLEMENTAREA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALA

- (i) Fiecare dintre Părți va proteja drepturile de proprietate intelectuală prevăzute în această scrisoare, pe baza codului civil, codului penal, codului administrativ sau a unei combinații a acestora, în conformitate cu prevederile de mai jos. Fiecare dintre Părți va adopta proceduri și remedii eficiente pentru a preveni sau stopa, pe teritoriul său și la graniță, orice încălcare și va lua măsuri efective pentru a pune capăt și preîntîmpina încălcările, cît și pentru a descuraja încălcările ulterioare. Asemenea proceduri se vor aplica într-un asemenea mod încît să se evite crearea de obstacole în calea comerțului legitim și să se prevadă măsuri de protecție împotriva abuzului de drept.
- (ii) Procedurile de implementare a drepturilor de proprietate intelectuală vor fi loiale și echitabile.
- (iii) Hotărîrile pe fondul cazurilor se vor da, ca regulă generală, în scris și motivate. Ele vor fi făcute cunoscute cel puțin celor care sînt parte la litigiu, fără nici o întîrziere nejustificată.
- (iv) Fiecare dintre Părți va prevedea posibilitatea reexaminării pe cale juridică a hotărîrilor administrative definitive asupra fondului unei acțiuni referitoare la protecția dreptului de proprietate intelectuală. Condiționat de prevederile jurisdicționale aflate în legislația fiecărei Părți, relativ la importanța fiecărui caz, se va prevedea și posibilitatea pentru reexaminarea pe cale juridică a aspectelor juridice ale hotărîrii judecătorești inițiale pe fondul unui caz, relativ la protecția dreptului de proprietate intelectuală.
- (v) Ținînd seama și de celelalte prevederi din paragraful 2(f), în cazul în care o Parte din acest Acord este acționată în justiție relativ la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală, ca rezultat al folosirii aceluși drept de către/sau pentru guvern, Partea poate limita reparația, în ceea ce privește guvernul, numai la plata unei compensații integrale către titularul dreptului.

3. Pentru scopul acestui Acord :

- (a) "titular de drept" include pe însuși posesorul dreptului, orice alte persoane fizice sau juridice autorizate de către acesta, care sînt licențiate cu titlu exclusiv în ceea ce privește dreptul respectiv, sau alte persoane autorizate, inclusiv federații sau asociații, care au un statut legal în cadrul legislației interne de recunoaștere a unor astfel de drepturi.

(b) "o manieră contrară practicii comerciale loiale" înseamnă includerea, inter alia, a practicilor cum ar fi furtul, mita, încălcarea de contract, inducere la încălcare de contract, spionajul electronic și alte forme de spionaj comercial și include achiziția, folosirea sau dezvăluirea secretelor de comerț de către terțe părți care cunoșteau, sau aveau motive întemeiate să cunoască că astfel de practici erau legate de achiziționarea acestor informații de către ei.

(c) "circuit integrat" înseamnă un produs în forma sa finală sau intermediară, în care elementele, dintre care cel puțin unul este un element activ și unele dintre/sau toate interconexiunile sînt realizate integral în și/sau pe o piesă materială și care este destinată să îndeplinească o funcțiune electronică.

4. Cu condiția ca astfel de măsuri să nu fie aplicate într-un mod care ar constitui un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată între țări în care predomină aceleași condiții sau o restricție deghizată asupra comerțului internațional, nimic din această scrisoare nu va fi interpretat ca interzicînd adoptarea sau implementarea de către o Parte a măsurilor necesare asigurării respectării legilor sau reglementărilor privitoare la protecția și aplicarea drepturilor de proprietate intelectuală și prevenirea practicilor neloiale, după cum este prezentat în această scrisoare.

5. Fiecare Parte este de acord să înainteze spre legiferare, nu mai tîrziu de 31 decembrie 1993, legislația necesară îndeplinirii obligațiilor din această scrisoare și să depună cele mai mari eforturi pentru a legifera și implementa această legislație pînă la acea dată.

6. Părțile recunosc că, în conformitate cu legislația română în vigoare, nu este posibil să se implementeze în întregime prevederile acestei scrisori. În consecință, guvernul României și-a asumat obligația indicată în paragraful 5 al scrisorii anexă, de a depune cele mai mari eforturi pentru legiferarea și aplicarea unor amendamente la legile existente sau să adopte noi legi. În așteptarea legiferării unor astfel de amendamente sau legi noi, care să implementeze în totalitate prevederile din schimbul de scrisori, dacă se aduce în atenția guvernului român de către guvernul Statelor Unite faptul că legile existente sînt aplicate într-un mod neconform cu această scrisoare anexă, guvernul României va adopta, în mod prompt, măsuri de remediere a neconformității, inclusiv accelerarea introducerii și implementării unor astfel de amendamente și legi noi.

În continuare, am onoarea de a propune ca această înțelegere să fie tratată ca parte integrantă a acestui Acord. Aș fi recunoscător dacă ați confirma că această înțelegere este împărtășită de către guvernul dumneavoastră.

Cu stimă,

Constantin Fota

Ministrul comerțului și turismului al României